

СТАРТ

ИЛЮСТРОВАН
СПОРТЕН
СЕДМИЧНИК

Брой 15 ● 14 септември 1971 ● 25 ст.

Издание на ЦС на БСФС

ФУТБОЛ НА ЧЕТИРИ ФРОНТА

Бисер Михайлов — последната преграда на «синьо-белите»

БЪЛГАРСКИТЕ БАСКЕТБОЛИСТИ ПРЕПОЛОВИХА „МАРШРУТА“ НА XVII ЕВРОПЕЙСКО ПЪРВЕНСТВО В ГФР. ПРЕДСТОЯТ ОЩЕ 5 ДНИ, КОИТО ЩЕ ОПРЕДЕЛЯТ ОКОНЧАТЕЛНОТО ИМ МЯСТО СРЕД ЕЛИТА НА СТАРИЯ КОНТИНЕНТ.

стр. 5

Четете на стр. 4: Големият български певец Николай Гяуров за своя тим

На стр. 6: Есе за публиката на световното първенство по борба, носител на специалния медал на ФИЛА

ВАШИЯТ РЕКТОР

Съскам скоро ще застане пред вас и ще произнесе своето ректорско слово. Думите му ще утвърдят още веднъж приятната мисъл, че вече сте студенти. Че мечтата, обхващала ви така силно през тези дълги и тревожни летни месеци, па и по-рано — през тази пролет, когато тичахте, скачахте, плувахте, учехте, когато се подготвяхте за тези неприятни, но необходими изпити, тази ваша мечта, която от година на година растеше и ставаше все по-нетърпелива, вече е реалност.

Сега пред вас е вашият ректор и аз бих го сравнил с командир, под чието умело ръководство ще се впуснете в трудния четирогодишен поход. Ще разчитате първо много на него, както и той на вас.

Доцент Иван Стайков е от онези непримирими, неспокойни, творчески натури, които притежават таланта да решават добре трудните проблеми. Не знаете, па и малцина други знаят за онези дълги и трудни борби за строителни терени, в които вашият ректор излезе победител за вас. Не е тайна, че за всеки квадратен метър строителна площ в София се води борба не по-малко гореща от тази, която вие водехте за своето място в института. От вашия нов комплекс в студентското градче засега са го това само игрища и сектори, но скоро и вие, студентите от ВИФ, ще имате модерна учебна сграда, много за лед, интернат... Всичко събрано на един място! Ще останат в историята онези малки подвизи на вашите предшественици, "чергарци" по неволя, които за един ден покриваха десетки километри — от общекитното до стадиона, оттам до плаувния басейн, а после до залата.

Има и други проекти, които ще ви зарадват. Започва и строителството на станцията за гребни спортове, в трохходство и водни ски в Несебър. А на Витоша ще израсне планинска база, в която през зимата ще имате свой уютен дом.

ФИЗИЧЕСКАТА КУЛТУРА — НАУКА НА БЪДЕЩЕТО

Сега за мнозинството от вас вашият ректор е само едно име. И една фигура — висок ръст, осанка, които и без да имате заложбите на Шерлок Холмс, ви подсказва спортиста. Мисля, че и това ще ви зарадва. Преди двадесетина години Стайков беше първокурсник като вас. Интерната,

в който някои от вас ще живеят, е строил със собствените си ръце. Тогава умееше да побеждава и по трудните трасета на ски-бягането. Познавах го като пример на спортно трудолюбие. От 1948 до 1952, па и малко след това, неговата широка кръчка победно шествуваше по нашите писти. Няколко пъти беше републикански шампион, представи се добре и на няколко зимни универсиади. В Шпидлеров мазл беше шести на 30 км, от Пояна донесе заедно с другарите си от щафетата първия успех за ски-спорта в страната ни — бронзовите медали. Участва и в олимпийски игри.

После започна своята научноизследователска работа с тема, подсказана от самия спортен живот: защо след период на подготовка във високопланински условия резултатите се подобряват? Добър организатор, Стайков бързо организира колектив, в резултат на цялостните проучвания на които се появява книгата "Аклиматизацията и тренировката на скиора" при високопланински условия". Малко по-късно изследванията обхващат и други спортове. Д-р Кръстев и Ил. Илиев, както и мнозина други от колектива са всецяло погълнати от интересната тема. През 1955 г. шепта ентусиасти начело със Стайков пресяват на ръце цял бивак и няколко лодки до Рибните езера на Рила. На 2300 м височина заедно с доброволците гребци започват да се решава въпроси, към които специалистите ще се нахвърлят едва след десет години — пред олимпийските игри в Мексико. В резултат се създава методика, по която Стайков подготвя българските скиорки. И не след дълго — на олимпийските игри в Инсбрук за пръв път името на България се появява в призовата олимпийска шестница — нашата щафета се класира на пето място.

Следващата негова тема е кардионалният въпрос на съвременното общество: обездизанването на хората, въпросът за техническия прогрес и физическата култура. Вече мнозина го чувствуват на собствената си гръб.

Преди години мнозина ме гледаха скептично по време на моя курс в парка. Сега вече ме спират и питат как се прави това... Нашата наука, физическата култура, действително е наука на бъдещето. Спортният педагог е един много по-приятен и приемлив лекар от този със скалпела.

„ВЯРВАМ МНОГО В СТУДЕНТИТЕ ОТ ВИФ“

Вашият ректор. Той е един от 13-те членове на Дирекционния съвет на Международната организация за физическа култура към ЮНЕСКО, в която членуват 68 спортни института. В своята работа той е видял и знае много и най-различни висши учебни заведения и възпитаниците им. Какво е неговото мнение за вас, студентите от ВИФ, как вижда той вашите задачи?

— Вярвам много в студентите от ВИФ! При много трудни условия, с цената на много усилия и лични жертви те добре се справят със своите задачи.

А дегте техниче задачи са повече и по-сложни. Ще се опитаме да ги решим заедно със съвместни усилия. По новия модел за обучение във ВИФ се сформират 3 звена. В учебния профил проблемите са свързани с новите модели на физическата култура в училищата. Наша задача е да подготвим не само повече

Иван Стайков сред преподаватели и студенти от Московския институт за физическа култура — гости на ВИФ.

Край на „чергарския живот“! Ето макета на новия спортен и битов комплекс, който вече се строи усилено.

„Струва ми се, че по-добри студенти от тези на ВИФ няма...“

преподаватели с висше образование, но и преподаватели с много по-висока квалификация. Особено що се отнася до тяхното педагогическо умение. В тренировката профил, където обикновено се обучават добри състезатели с перспектива да се посветят след време на тренировката дейност, също на преден план е формирането на нов тип студент: с особена любов и преданост към своя спорт, с научни интереси, със силно развито чувство за дълг пред родината. Особено ще бъде вниманието към новия раздел за масово-оздравителна физическа култура. Тук ще се обучават така необходимите за широките слоеве трудещи се у нас инструктори за масов спорт.

Всички тези задачи могат да се реализират естествено, ако и в учебния процес настъпват някои нови положителни промени. Цел на реорганизацията, която ще осъществим е да се насочват студентите към активно възприемане на материята. Това може да стане чрез повишаване научните им интереси. Всеки

студент отрано трябва да се специализира в съответна област, в шапането на които проблеми да да принесе още от учебната скамейка. Само то преподаване също ще настъпят видими промени. Време е да сложи край на „учителстването“, това пред студентите да излиза са един преподавател, който да говори по учебника. В аудиторните ще ват все повече лектори — тесни специалисти по съответната област, най-новите достижения на наука ще се развиват направо от тях, ня да идват с няколкогодишно закъснение...

Вашият ректор. Много от неговия живот е свързано с този институт, муто сега той отдава всичките си сили. И за да бъдете добри студенти, вас ще ви бъде необходимо проследете вземат пример от него — да бъдете активни, настойчиви, непримирими, с много творческа фантазия и с воля за реализиране на тези творческа фантазия.

Климент АСЕНС
Снимки: Йордан КРАЛЕ

НОВОТО В НОВАТА УЧЕБНА ГОДИНА

Отива си и последният ден от ваканцията. В началото гледаме дълго, а някак неусетно се стопиха дните на слънце и вода, дните на отмората и игрите. Сега идва ред на учебните дни. И макар че всеки знае — ваканцията е едно от най-приятните неща на този свят, сега вниманието на учениците е насочено мажло към утрешния ден, към първия звънец, към голямото събитие — влизането в по-горен клас, към новото в новата учебна година. А има много нови неща.

Ако за учениците лятото беше време без грижи, за други то бе време на усилената работа по преустройството на образователната система. В изготвянето на новия модел бяха ангажирани много специалисти.

Досегашната система на спортно-състезателната дейност беше първо ирационална. По линията на БСФС се преследваха първенства за деца и юноши по 32 вида спорт, републикански първенства за спортни и специализирани школи по 21-вида спорт, на единни юношески групи по волейбол, баскетбол, хандбал и футбол, на „А“ и „Б“ групите по 16 спорта, в които участват и много ученици, по линията на МНП — по 10 вида спорт, по линията на КМС — по 8 спорта, на ЦК на ДКМС — по 11... На практика един и същи ученици се въртят в този сложен лабиринт, от което няма полза. Сега в Единния спортен календар това дублиране се избягва. С новата програма се дава по-широка основа за масовизирането на спортите. Гржите на МНП и ДКМС се съсредоточават до окръжните първенства, вниманието се насочва предимно към състезанията в училищата, към обхващане на повече ученици. Най-изявените, действително високоразрядните спортисти поема БСФС, който се занимава с републиканските първенства. Програмата е съобразена и с учебната заетост, със сезонните възможности, с пълното използване на есенните и пролетните дни, с разграничаването на спортите, които могат да се играят на открито и закрито.

Вторият важен момент на новия модел е — физкултура и спорт за всички! Новата структура се оформя в три блока: задължителен блок, чрез който се осигурява абсолютно за всички минимумът физическо възпитание, изборно-задължителен блок, в който по желание могат да се включат и ученици с добра физическа подготовка, но задължително участвуват всички ученици с отклонения от нормалното здравословно състояние и физическо развитие или пък със слаба физическа дееспособност, и изборен блок, в който се включват всички желаещи перспективни в даден вид спорт ученици — около 30-40%.

Разговаряхме с Васил Попов — завеждащ отдел „Физическо възпитание“ при МНП, със завеждащ физкултурния отдел на ЦК на ДКМС Стоян Сотиров и директора на Дирекцията за детско-юношески спорт при ЦС на БСФС — Стефан Ганчев, които споделиха част от грижите си по новите проблеми на новата учебна година. На първо място всички изтъкнаха съвместната работа, нуждата от съгласуваност и голямата полза от непрекъснатата координация.

ВАСИЛ ПОПОВ — „Усилията на МНП ще бъдат насочени преди всичко към утвърждаване на физическото възпитание като съществена страна от общото възпитание на учащата се младеж, във внедряването на нови, по-съвършени методи в учебната работа, в индивидуализацията и диференциацията в учебния процес, за усъвършенстване на физическите качества. Голямо внимание ще обрнем на интернатите и полунтернатите, които дават повече възможности за системна и целенасочена работа. Особени грижи през тази година ще се положат за укрепването на спортните училища и за подготовката при създаването на нови. Изисква се вече и по-висока квалификация. В едномесечните курсове за усъвършенстване на кадрите към ВИФ „Г. Димитров“ ще минат преподавателите с висше образование, а в учителските институти — средните.“

СТОЯН СОТИРОВ — „Досега се губеше най-доброто време за спортуване. Докато се опознават учениците, докато се ориентират в обстановката — мине септември. После идва бригадата. После, докато се организират и разберат кой какво прави, идват дъждовете. Тази година взехме мерки по-отдалеч. В семинара (30-дневен) на Ханчбоаз с 400 председатели на съветите за физкултура и спорт и 300 младежи, към които се ориентираме за предстоящата учебна година, разгледахме за дачите, поставени от решенията на Политбюро на ЦК на БКП от 2 септември 1969 година и XI пленум на ЦК на ДКМС, и конкретната разработка по прилагането им. Разгледани бяха и измененията, които ще настъпят във връзка с новия Единен спортен календар. Работата трябва да започне още в първите дни. Сега първенствата по даден вид спорт във всички училища ще се организират по едно и също време. Така че във всеки момент ще бъде ясно кой докъде е стигнал, ще може да се прави сравнение за организацията между училищата, районите, градовете. Не може в усиления волейбол, баскетбол, гимнастически, лекоатлетически период някои да казват, че в момента били заети с друго, но после... До късна есен ще се използват откритите плаувни басейни, особено с топлата вода. Още в първите учебни дни трябва да се сформируют групите за обучение на нови плаувци в закритите басейни... На комсомолските ръководства предстои и друга допълнителна работа. Новата учебна година завари училищата почистени, боядисани, но една наша проверка намери спортната база в плачевно състояние: увиснали пикети, изкърпени колове на волейболните игрища, заемарени и замърсени спортни площадки. Комсомолците сами ще трябва да се справят с пораженията на „лято“. Ще имат и друга грижа — съвместното съприемане на МНП, БСФС и ДКМС за строеж на лека материална база. Впрочем ще имат много работа...“

СТЕФАН ГАНЧЕВ — „Вниманието на БСФС е привлечено преди всичко от тези

30-40%, за които става дума в новия модел като перспективни състезатели. Ще трябва да се създадат всички условия за създаването, израстването и изнята на спортните таланти. Разбира се, БСФС не може да ги чака на „финала“, на края на пътеката. Да ги поема след окръжните първенства, за да ги заведе на републиканските. Това би било леко, но не ре-

зултатно. Ние ще участвуваме и в първите стъпки на бъдещите спортисти, ще помагаме за откриването и подготовката на. Нашите треньори ще трябва да посмат по една група в училищата, която ще бъде и добра база за формирането на борите на дружествата. Без това не могло тези 30-40 процента действително да бъдат 30-40...“

Старт

ИЛЮСТРОВАН
СПОРТЕН
СЕДМИЧНИК

СТАДИОН „ВАСИЛ ЛЕВСКИ“, СОФИЯ

РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ: главен редактор — Недялко ДОНСКИ Асен НЕЙКОВ, Богомил НОНЕВ, Ваня ВОЙНОВА, Вълко ПЕТРОВ, Димитър ДЖАРОВ (зам. главен редактор), Ешула АЛМАЛЕХ, Иван ЖЕЧЕВ, Климент ВЕЛИЧКОВ, Маргарита РАНГЕЛОВА, Митко ЕКСЕРОВ (отговорен секретар), Никола КОСТАДИНОВ, Павел ВЕЖИНОВ, Петър ХАДЖИЙСКИ, Ясен АНТОВ.

Художествен редактор: Дочо ДОЧЕВ.

Държавен полиграфически комбинат „Димитър Благоев“

20121

ДРУЖЕСТВОТО

Физкултурното дружество отдавна е престанало да бъде абстрактно понятие. То е популярната тема на съвременния човек. Или поне тема, предизвикваща много спорове. Заслушайте се във влака, в трамвая, в ресторанта и ще чуете неизменното: „вие славиците...“ „ние от ЦСКА...“ ...И макар че твърде различно звучи всичко казано след „вие“ и „ние“, и макар че най-малко обективни са спорещите именно на тази тема, защото страстно (и само) обвиняват или страстно (и само) защитават, и защитата, и обвиненията са двете части на едно цяло. Но сега на нас ни предстои не спорове във влака, в трамвая, в ресторанта. Предстои ни отчетно-изборни конференции. Ще трябва да обсъдим проблемите на нашето дружество на едно място, където сме само ние. Разбира се, без да забравяме възраженията на нашите опоненти. На отчетно-изборните конференции ще се постави вече съвсем сериозно въпросът за истинската стойност на това: „ние от ЦСКА“ „Септемврийско знаме“... от „Левски—Спартак“... от „Академик“... от „Чардафон—Орловец“...

Имаше време, когато понятието за физкултурното дружество в представите на любителите на спорта, пък и на много спортни деятели дори, се покриваше изцяло с понятието футбол. Другите проблеми се бореха за „територия“ както в интереса на хората, така и в отношението на спортните ръководители. Но трябва да кажем, че сега тази „територия“ все повече се разширява. Един от първите проблеми, които ще застанат пред нас като участници в отчетно-изборните конференции, ще бъде масовата физкултурна и спортна дейност. Проблем, в който не сме вече само спорещи любители на спорта, а и пряко заинтересувани, защото се отнася вече до самите нас. „Всеки младеж и девойка да се научи да плава и да упражнява една от дисциплините на леката атлетика или гимнастика“... така е записано в Решението на Политбюро на ЦК на БКП и дори само на тази единствена повелю си заслужава да бъде посветена нашата конференция. Защото тя означава грижа за дее способността, за жизнеспособността на нацията. Но проблемите не свършват дотук. Широка мрежа от добре подготвени инструктори и съдии трябва да се включи пълноценно в спортния календар, в организирания рането на състезания за всички.

Състоянието на спортното майсторство ще бъде другата голяма тема на нашите конференции. Отдавна вече за всички е ясно, че спортът не е само гол ентузиазъм и „ура“ по трибуните. Спортната победа идва след упорита, целенасочена, тежка работа. Не може да се говори вече за спорт без наука. Тя навлиза във всички детайли на бъдещия успех. На товарванията, методите на обучението, управлението на спортната форма... търсене и подготвяне на млади таланти... създаване на собствен богат резерв от големи спортисти — много са въпросите, които трябва да бъдат разглеждани в проблема спортно майсторство. Спортната слава на едно дружество се изгражда не с една и две победи на футболния отбор и това вече е ясно на всички. За укрепването на секциите, за работата на треньорите, за създаването на състезатели, които да надхвърлят вече нашите тясно дружествени амбиции — за всичко това ще трябва да се погрижим сега, на конференцията

А когато стигнем до въпроса за създаването на ярки комунистически добродетели у спортистите, до премахването на вредната запалняковщина, до проявите, несъвместими със социалистическия морал, ще си спомним, че често сме били на сивни свидетели на една или друга подобна проява. Нашите състезатели са вече отлични ученици, добри студенти, талантлив архитекти, лекари, инженери. И тъкмо затова още по-непростимо е да се търпят хора, които искат да защитят старата представа за спортиста. И тъкмо за това една от най-важните задачи пред всяка от секциите на дружеството е да растат не само „звезди“, а и пълноценни граждани. И тъкмо затова трябва да се търсят нови, по-ефективни форми за идейно-възпитателна работа.

Един от най-важните и едно временно с това от най-трудните въпроси, които ще се изправят пред нас на отчетно-изборната конференция, е въпросът за материалната база. Той, разбира се, не може да се разреши с добро желание, а със средства. Но доброто желание трябва да се потърси там, където са средствата. Да се интересува обществеността, защото от това зависи не само настоящето и бъдещето на дружеството и разбира се, не само на дружеството. Да се търси място при тази за силаваща се пренаселеност, да се търсят средства, необходими за толкова много неща, това означава преди всичко да се стигне до разбирането, че проблемът е от изключително важно значение както за подрастващото поколение, така и за нормалния облик на градовете и селата...

И един въпрос, който обикновено се оставя накрая, но от който в крайна сметка зависи разрешаването на всички останали — избора на ръководство. Минаха вече доста години на проверка на кадрите. Във всяко дружество дейтели те, които ще трябва да избират своите съвети, своите бюра, знаят кой какво може. Всяко дружество има своите опитни, много видели, много дали вече кадри. Хора, които знаят как да се справят с трудностите, хора, обичани, уважавани. Появили са се и млади, енергични специалисти, ентузиастични новатори. Съчетаването на опита и младостта, търсенето на най-подходящите за всеки пост ще бъде съществена част от нашата работа на тази конференция, която ще трябва не само да отговори на въпроса, кои сме ние „черноморците“, „академиците“, „спартакистите“... но и на другия, не по-малко важен — какви искаме да бъдем, какви ще бъдем.

Наистина много повече изисквания от един обикновен спортист пред приятели и тъкмо затова изискващ и много добра предводителна работа, и повече обмисляне, и повече страст дори, отколкото се влага в обвиване и защитите на всекидневното. Още повече, че след конференциите на дружествата, след окръжните конференции идва IV конгрес на БСФС. Проблемите, които ни вълнуват сега в дружествена мащаб, ще добият общонародна значимост. Там вече ще се постави въпросът за нас, българите, за нашите победи, за бъдещето на нашата физкултура и спорт.

Мargarита РАНГЕЛОВА

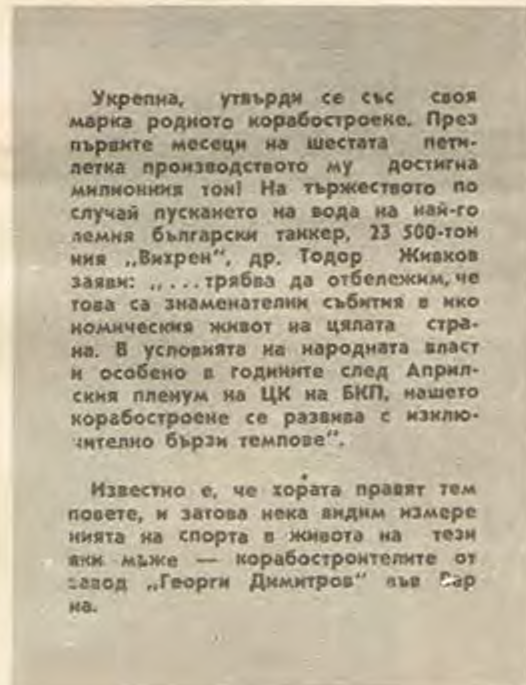
Кораби, построени от многобройния трудов колектив на завод „Г. Димитров“ сега плават по всички морета и океани на нашата планета.

Щефетата е в здравите и умелите ръце на варненските корабостроители...

...и поема своя дълъг път към сърцето на завода...

МАЩАБИ НА НАШЕТО ВРЕМЕ

ЧОВЕШКА РЪКА ТРЯБВА ДА ПИПНЕ

Заводът всъщност е едно малко градче и за да се обиколи и опознае, са нужни немалко часове. Тук мащабите са други — в огромните цехове, на люковете и по палубите на корабите хората изглеждат неестествено малки. Но въпреки новата, модерна техника в крайна сметка навсякъде трябва да пипне човешка ръка. А тя трябва да е силна и умела. Може би затова така дълбоко са навлезли във всекидневното на заводци физическата култура и спортът.

Обиколихме почти всички кътчета на завода, разгледахме „Вихрен“ — гордостта на нашето корабостроене, — срещнахме се с много работници, беседвахме с профсъюзните ръководители и със спортните дейтели. Навсякъде ни посрещаха плакати и диаграми, флагчета и купи от спечелени първенства, хора, които предлагат и спорят, живеят със за водския спорт. Наистина изключителен дял в тази богата дейност се пада на заводския профкомитет. Секретарят му Кольо Вълчев е приятен събеседник, защото обича да говори правдиво и точно: „След решението на Политбюро на ЦК на БКП от 2. IX. 1969 г., след решенията на Секретариата на партията от миналата година ние преустроихме

и нашата работа. Сега се стремим да бъдем в истинския смисъл двигатели на физкултурната дейност. Всеки понеделник съвместно с партийния комитет и ръководството на комсомолската организация определяме спортните прояви за предстоящата седмица. Така вътрешнозаводските първенства стават обща грижа, всеки по своя линия се стреми да помага...“

ОБАЯНИЕТО НА БАЙ БЛАГОЙ ДИМИТРОВ

Председателят на заводския съвет за физкултура и спорт бе в един от цеховете. Димитър Хорозов е вече на прилична възраст, но с младежки вид, със сърце на спортист. Винаги засмян и сърдечен, той никога не говори за себе си:

— Уората — каза, — целият колектив работим като един и затова постигаме добри резултати. Ето тези дни ще се състои традиционният плувен маратон. До работниците вестта дойде чрез цеховите профкомитети, пак там се изготвиха списъците на плувците. Записаха се и всички собственици на моторни лодки, за да придружават състезателите. На кея ще излезе целият завод, ще бъде истински празник.

Благой Димитров е другата обаятелна фигура от съвета. Вече дълги години той е физкултурен организа

тор и познава не само хората, но и производството на завода. Тук е неговият втори дом, затова и всички го обичат и ценят. „Бай Благой“, както го наричат по-младите, е винаги сред работниците: в цеховете на спортните площадки, в клуба „Следи и ръководи състезания, грижи се за уреди съоръжения и екипи, помага на хората да се спрентеляват със спорта. С увлечение и любов разказва за най-голямото състезание — заводския петобой. В него могат да участват само тези които са се състезавали преди това по лека атлетика и плуване — това е първият етап, за да се получи правото на старт в петобоя. А кросовете „Златни пясъци“ и „Корабостроител“ са най-масовите... Само през тази година ще има 14-заводски спортни прояви със 766 участници. Ще се увеличи и процентът на активно спортуващите корабостроители.

Една богата и полезна дейност не си здраве и сили на работниците калява мускулите им, прави ги издръжливи в трудната професия на корабостроителя. Така бай Благой разбира своето и това на физкултурния съвет задължение. И го изпълнява като призвание!

Спас ГЕТОВ
Снимки: Тодор ПИРИНСКИ

Септември 1950 г. Футболов мач между отбора на „Чепинец“ и военно поделение от София. Третият от ляво на дясно (прави) е вратарят на домакините Николай Гяуров.

Николай Гяуров:

ИДВАХМЕ ДА ИГРАЕМ С НЕВЕРОЯТЕН ЕНТУСИАЗЪМ

Шестнайсет години вече името на Николай Гяуров се отъждествява с един от най-високите върхове на вокалното изкуство в света. Талантът му блесна за пръв път в московския Большой театър през 1955 г. След завършването на музикалното си образование в Московската консерватория той пътува в София, а през 1959 г. гастролира вече и в Миланската скала — тази „обетована земя“ за всички певци. Гяуров е гостувал и в почти всички известни опери — „Ковант гардън“ — Лондон, парижката „Гранд опера“, „Метрополитен опера“ — Ню Йорк, Виенската държавна опера, Чикагската опера, Брюкселския кралски театър... Той е народен артист, два пъти лауреат на Димитровска награда. Почти всяка басова партия, в която е пил, е била триумф, незабравими са образите, които е създал като Мефистофел от едноименната опера на Бойто и Мефистофел във „Фауст“ на Гуно, Борис Годунов на Мусоргски, Дон Жуан на Моцарт и др.

В музикалните издания за него пишат така: „Както винаги, басът Гяуров бе на невероятна трудно достижимо равнище. Неговият Фиско (от „Симон Боканегра“), сякаш излязан от бонз, бе превъзходен и като красотата на гласа, и като одухотвореност на характера“ (сп. „Музика“ — Италия).

А директорът на „Ла Скала“ каза: „Прочутите басови роли от всички времена и нации днес не могат да намерят по-добър интерпретатор от Гяуров. Щастлив съм да поздравя още веднъж великия бас, да поздравя и нацията, която има голямата чест да роди тази слава на целия оперен свят.“

Прелитен край нас годините и колко по-дълга е тяхната върволица, толкова повече стават спомените. Но от техните купища ние като че ли най-често си избираме тези, които стоят най-отдолу. Сякаш обаянието на юношеството, на този „неразумен“ период от човешкия живот е оставил най-ярки следи в нашия разум...

— Такова тъжно чувство ме обхваща, а би трябвало да се радвам, че отново съм на това игрище — говори Николай Гяуров с поглед, отпразнен към футболната битка, която се развива пред нас.

Там сега се разрешава спор от десетилетия: Велиград или Пазарджик? Ветераните са кръстосали оръжия и пушката, която се издига, е достоен символ за спортния пламък, който се е разгорял в сърцата им. Разбира се, Велиград има и затревен терен. Прекрасен терен, на който се радват и футболистите от националния ни отбор по време на спортни лагери. Но тези „широкоформатни“ футболисти не искат и да чуят за друго игрище! По-мил си им е този познат терен, този шмиргел, от който и до днес носят по тялото си следи от рани. Повечето от играчите савърно носят следи и от други рани. Получени по време на партизанските акции или от варварските „акции“ на фашистите срещу беззащитните политзатворници. От това игрище преди 28 години почти целият футболен отбор на „Чепинец“ поглед през Клептушко дере към партизанските отряди. И още в първия бой този спортен батальон даде първата жертва. Загина вратарят на отбора Никола Манолов...

И ето в памет на убитите спортни-партизани велиградчани всяка година организират футболен турнир.

в който вземат участие много местни отбори и... два състава на ветераните от Велиград и Пазарджик.

Тази година седмици наред в града се носеше мълвата, че на вратата на велиградските ветерани отново ще застане старият вратар на отбора Николай Гяуров. Всяко лято, когато е възможно, той прекарва по няколко седмици в своя роден град. Но Гяуров не излезе на терена.

— Колко страшна сила е времето! Всички тези играчи си спомням такива, каквито бяха. Ето например Цаклето — какъв силен шут имаше на времето. А сега...

И точно в този момент Борис Цаклето от отбора на Велиград, сякаш за да опровергае скептичния поглед на Гяуров, отбеляза гол. Гяуров не се обиди, зарадва се, сякаш тази бързина и сила, които изведнъж изригнаха като вулкан от Цаклето, го откъснаха от миньорното настроение.

— Не го дооценявай аз него! И за другите, изглежда, ще трябва да се коригирам... А аз съм изгубил форма. И правилно се отказвах. Ако бях приел да играя, сигурно щеше да ме обхване униние. Ще ми се иска да действавам, както някога, няма да мога, и ще се разочаровам от себе си.

На полувремето решиха да си направят снимки за спомен. Гяуров стоеше сред своите връстници и приятели и сякаш спортът, с който се беше простил преди много години, отново нахлу в съзнанието му. Откъсна го от онзи вечен и безмалостен кръговрат от репетиции, гастроли, срещи, разговори и дискусии, свързани с музиката. И той вече се възвущаваше и радваше съвсем естествено на тези волни часове и спомени, които му даваше старото игрище.

— Това, което ми прави особено

впечатление в днешния спорт, е може би същото, което прави впечатление и на всички. Едно време ние сами си шиехме топки. Добрата парцалена топка беше разкош и щастие. А когато се появяваше истинска, памакар и сто пъти кърпена и лепена, изживявахме празник. Но идвахме да играем на това игрище с един невяротен ентузиазъм. За съжаление имаме само ентузиазъм и нищо друго. Сега възможностите на младите са... може ли някой да изчисли колко пъти са повече? Гледам само моя град: успоредно с всички промени, с новите жилища, с новите условия на живот, с новия стандарт се развива и физическата култура.

Вече никой не прави въпрос за топки, обувки, екипи... Говори се за тревисти терени, за комплекси с басейни, специални тренировъчни зали. Не съм запознат с организацията на физическата култура у нас, но моето най-общо впечатление е, че тя е доста ефективна. Не говоря само за футбола. Играл съм и волейбол, обичам и плуването затова сега ми е приятно да чуя как нашите велиградски момчета се състезават на различните градове на Европа. Духна свеж планински ветрец. Гяуров инстинктивно вдигна яката си. Талант — това значи отговор-

ност и той отлично разбираше това. И, струва ми се, Гяуров не бешена терена не само заради тъжните мисли, които спомените щяха да навеят, а именно от това високо съзнание за професионална самодисциплина.

А му се играеше... Очите му ловяха машинално ситуацията и като добър стратег (нали вратарите винаги имат добър поглед върху играта) той просто предричаше головете. Когато успееше, могъщият му глас отекваше ведно с вика на трибуните.

— Не мога да следя вътрешните състезания, но в международен мащаб съм истински запаленко. Особено силно ме завлада голямата борба, която води ЦСКА с „Интер“. С чувството на българин, което в чужбина се засилва двойно, изживях и двата меча на армейците в Италия. Обичам и атлетиката, но съвсем наскоро бях разочарован от представянето ни в Хелзинки.

После разговорът ни се прехвърли на по-приятна тема — българските борби, които безцеремонно туршираха по това време противниците си на световното първенство в София.

— По време на олимпийските игри Скалата ще бъде в Мюнхен. Това

действително е много хубаво — тази връзка между изкуството и спорта. Та тя е и естествена. И в спорта, и в изкуството човек се стреми към прекрасното. Ще гледам нашите... И ако някъде ще надзъртам със своите сърце, при борбите ще дойда съвсем спокоен.

Неговият бурен, творчески сезон започва съвсем наскоро. През октомври цветната телевизия на Хамбург организира заснемането на нещо изключително: откъси от различни опери, изпълнявани от най-добрите сили в света, с костюми, на оригинален декор. После всичко е рачетено с дни и часове — пътуване, репетиция, спектакъл... пътуване, репетиция, концерт... репетиция, концерт...

— О, да се поддържа добра физическа форма при такъв живот е много трудно. Особено когато човек живее в градове като Милано, където свирепства прочутият „смог“. Когато мога, играя тенис. Това е една от най-хубавите игри. Иначе правя, или по-право правях, различни „домашни гимнастики“ — бяга не на място с високо повдигане на коленете... За съжаление това става все по-редовно. Заричам се, че ще внеса ред и в тази работа и сигурно ще го направя. Защото един артист е съставен от маса, маса елементи. И не може да се каже, че нещо е важно, а друго има по-малко значение. Трябва да се мисли за толкова много неща, че даже гласът понякога остава в сянка. За да постигне човек успех на артистичното поприще, огромен дял имат елементите воля, физическа сила, здраве, фигура, издръжливост — а това са все елементи, които спортът култивира. Така че сигурно голям дял в моите успехи има и спортът, онзи благосъзвемни дни, които някога прекарвах на това игрище.

А мечът в това време беше към своя край. Ветераните не се предаваха. Силите им не бяха много, но волята имаше достатъчно. Играеха бивши партизани, ятаци — все хора, които не бяха свикнали да прегъват колена. И все пак някой трябваше да падне. Краят дойде при 4:3 за пазарджикските ветерани, след като домакините водеха с 3:0. Велиградчани не бяха тренирали достатъчно и като разбраха, че пазарджикските ветерани играят всяка седмица заедно, решиха и те така да правят, и люто се закачиха, че следващия път...

Климент ВЕЛИЧКОВ
Стоян ГЕТОВ

Снимка: Чавдар КУРТЕВ

И спортният двубой навява спомени от волните младежки дни...

Септември 1971 г. Николай Гяуров сред ветераните-футболисти на Велиград.

КОЕТО НЕ НИ ДОСТИГА

БЪОБЛИНГЕН, 12 септември, по телефона, специална кореспонденция за „СТАРТ“ от Красен ИВАНОВ

Когато пристигнахме в малкото 40-хилядно градче в ГФР, за да присъствуваме на един от турнирите на XVII европейско първенство по баскетбол, останахме изненадани. Тези, които срещаме и разпитваме, не знаеха нищо за него и не можеха да ни упътят. Вървахме по улиците, кръстосвахме площадите, никъде нито афиши, нито плакати — нищо, което да напомня за европейския шампионат! И нищо чудно, че в модерната, кокетна и просторна зала има повече журналисти и състезатели, отколкото публика. Но и това се счита за успех, защото в продължение на 4—5 дни телексите и телефоните ще разнасят из континента името Бьоблинген, а за организаторите това изглежда по-важно, отколкото създаването на популярност на едно голямо спортно събитие...

... Вече трети ден пред полуразни трибуни се води тежка мъжествена борба. Стръмният и труден път към финалите е събрал в група „Б“ силни, авторитетни отбори, с големи амбиции. Югославяните са световни шампиони, но никога досега не са били начело на Стария континент. И което досега им е убягвало, е настоящата тяхна цел. Със сериозни претенции са носителите на бронзовите медали от Италия — чехословаците. Адзуриите пък — шести в Неапол, — водени от Джанкарло Примо, търсят пътища за по-силно проявление. В компанията на тези състави са и предварително считаните за аутсайдири баскетболисти на Израел и Турция. В Бьоблинген е и нашият отбор. След 20-тина международни проверочни срещи българските баскетболисти имаха желание отново да прекратят прага на финалната четворка, както някога, когато се нареждаха сред медалистите.

Баскетболният климат в това южно

градче обаче се оказа много суров за нас. Два градоносни облака се изсипаха в първите дни над главите на състезателите ни и унищожиха плодотелите на прокраданата се надежда. Притиснати от изключително тежката програма, българските баскетболисти още в първите дни срещнаха най-силните си противници. И загубиха. Срещу световния шампион — отбора на Югославия — много малко не им до стигна, за да се поздравят със заслужена победа. Повече от 30 минути те водеха в резултата, наложиха едно „академично“ полувреме, което разстрои съперника им, по-късно отново дърпаха напред, когато той ги застигнаше. И хладнокръвният конкурент започна да се разстройва. И тогава тогава отборът ни му поднасяше успокоителни хапчета чрез собствениците си грешки и липсата на съобразителност.

Малко не ни достигна за успеха.

Това „малко“ обаче беше онзи висш концентрат от тънко умение, твърдост на волята и съобразителност, които поставят венеца на всяко усилие. То е органически свързано с цялото и неговите части, с отбора и отделните състезатели, със степента на техните качества и възможности, с целия им облик и съдържание на спортисти и граждани. „Малкото“, липсващо у състезателите, се превръща в „малкото“, липсващо в отбора. Нещо като своеобразни скачени съдове. И тази максима, неосъзната от някои, дасе и сега своето фатално отражение. Защото не се разбира преди всичко от самите състезатели колко много тяхното лично „аз“ дава своя отпечатък върху отбора, върху авторитета му, върху силата и качествата му. Може би ще бъде добре да илюстрираме мислите си.

Срещу отбора на Югославия нашият изтъкнат баскетболист Георги Хри

Смяна... Кой! В Бьоблинген треньорът Митев често поглежда към резервите.

стов игра всичко 6 минути и 34 секунди. И напусна играта. Напусна безславно тежката борба. А на Христов се разчитаеше. Неговият опит, техническите му качества можеха да дадат онова, което в последния момент липсва на съигращите му, на колектива. Както в Неапол, така и тук той се опита да коригира съдините, да оспорва тяхното решение, да изразява не съгласието си. И отиде на пейката, за да наблюдава как другарите му губят.

... Загубихме с една точка. И пак това „малко“ нещо, което ни липсва, изскача на преден план и настоятелно твърди, че можехме да спечелим. Да, наистина можехме, ако от 26-те наказателни удара не бяхме реализирали само 13 точки. Играят баскетболистите, публиката ги аплодира и след това за миг-два — поредица от грешки. Идва колебанието. Отборът ги отвежда до ръба на загубата. То

ва, което са изграждали с големи усилия в продължение на много минути, рухва за секунди, разбито от няколко погрешни паса, от прибързана стрелба или неразумно действие в защита.

И ако срещу първия ни съперник бяхме наказани само с една точка, в следващия мач — с италианците, някои от посочените слабости се проявиха още по-релефно и вече нарушиха равновесието на силите на терена. Италианците доминираха, играеха не за победа, а за по-голяма голова разлика. И това, което демонстрирахме предишния ден, остана в сянката на разпокъсаната, безцветна и беззъба игра в този мач. По-ясно се открияха контурите и на някои други дефекти. Не всички колеца в машината действуват с проектната мощност. Учудвахме се на безсилието на Пейчев, на бледата игра на Пандов, Филипос,

Яков, Паспаланов, на Дойчинов. И трапичиво изникна мисълта: защо е толкова положението точно по време на европейското първенство?!

Така дойдоха поредните загуби решителните мачове (срещу Югославия с 69:70 и срещу Италия с 69:78). Простихме се с надеждата да влезе в голямата четворка.

В третата среща противникът — бе Израел. Той нямаше особени амбиции поради сравнително посредствените качества. Срещу него не бе толкова трудно. И дойде първата победа с 98:75.

Участниците във финалната четворка от група „Б“ се определиха от срещата Италия—Чехословакия. Италианците спечелиха с една температура на игра (74:60) и заедно с югославяните ще се борят за медали. В другата група се очертаха СССР и Полша.

ПОБЕДИХМЕ ПЪРВИТЕ, НО НЕ СМЕ ПЪРВИ

БУРГАС, септември (по телефона от нашия специален пратеник Петър ХАДЖИЙСКИ)

Силно срещу силните играха нашите баскетболистки на III международен женски турнир за купата на Българската федерация по баскетбол. Върхът беше в първия ден, когато новата бургаска спортна зала „Изгрев“ бе свидетел на една победа — 58:55 срещу отбора на СССР, която е на границата на сензационата. Съветските баскетболистки — носителки на всички възможни титли в женския баскетбол, вече бяха забравили кога за последен път са напусkali терена със загуба. Но ние помним, защото победата ни срещу тях през 1958 година в Лодз донесе на българките европейската титла. И ето цели 13 години, през които никой, никъде и по никакъв повод не успя да вземе връх над състезателките с червени флаanelки. Това се удаде пак на нашите момичета. Наистина в Бургас прославената треньорка Лидия Алексеева

По примера на мъжкия отбор и баскетболистките на Югославия вървят към челото на този спорт.

Несторова (№ 8) през гора от ръце ни води към единичната радост — победа над първи в турнира — СССР.

сеева дойде без състезателките на ТТ (Рига), но и заместничките им носеха всички белези на светската школа. Наистина това сега не бе шампионат на континента (страната ни ще бъде домакин на европейското първенство за жени през 1972 г.), но в тази Жедна откъм прояви на баскетболистките година бургаският турнир с право бе наречен „малко първенство на Европа“. Така че в случая успехът срещу съветските националки ще се помни, ще остави следи...

Ако не другде, поне в анализите на баскетболната история, защото той не можа да се отрази върху класирането. Последваха две колкото неочаквани, толкова и неприятни загуби от ГДР и Полша и изстрадана победа над Румъния, които още веднаж изтъкнаха, че с игра на приливи и отливи може да се спечели отделно сражение, но не и войната. И когато последният мач срещу третите в Европа — югославяните — бе на път да реабилитира българския отбор не само морално, но и да го придвижи до второто място в класирането, по-голямата зрелост на съперничките им даде победата с 68:66 — две точки, които ни изпратиха след още три отбора.

В края на краищата възтържествува обективната класа и съветският отбор завоюва купата на федерацията. А за нас остава да търсим реванш от югославяните на балканидата през декември.

КЛАСИРАНЕ: 1. СССР — 9 т. 2. Югославия — 9 т. 3. Полша — 7 т. 4. ГДР — 7 т. 5. България — 7 т. 6. Румъния — 6 т.

СПЕКТАКЪЛ И ВОЙНА НА НЕРВИ

Републиканският индивидуален шампионат тази година мина изцяло под знака на определяне на тройката за световното първенство в Куба. Всичко друго избледя и се изгуби. Кой три от четирите? Като че всички предварително бяха решили, че непременно три от четирите трябва да гледат — и седят, и публиката. Само по себе си само това е достатъчно да наелектризира атмосферата. Като се прибави и една дълга предистория — този спор никак не е нов, вече седем години се върти все в същия затворен кръг, — можем да си представим колко нерви, неспокойни бяха тези четирите момичета.

Само преди около две седмици в два последователни дни на двете контролни състезания се получи един резултат — 1. Нешка Робева 2. Красимира Филипова 3. Мария Гилова 4. Румяна Стефанова. От всяко класиране можеше да бъде доволна само първата. И доволна, и най-затруднена. Предстоеше ни да видим най-голямата война на нерви в историята на нашата художествена гимнастика в две части — борбата за титлата в многобоя и шампионата на уредите. В първата част победи

МАРИЯ

с уменията си да се мобилизира, с тази артистичност, която в решителния момент преодолява нервното напрежение. И все пак в този първи ден Мария Гилова беше само републиканската шампионка, успяла да надиграе изплашените си съотборнички. Не беше абсолютната световна шампионка от Варна, блестяща, безупречна във всичко. В съчетанията и ся натрупани много ефективни елементи, но я няма онази цялостност, онази завършеност, която преди две години ни караше да затаяваме дъх. За световната шампионка всички казваха: „Безспорно една класа над всичко, което сме виждали досега в художествената гимнастика.“ За републиканската шампионка сега вече се явиха някои съмнения: „Защо съдините я надценяха на обръча?“ ... Във втория ден видяхме Мария, световната шампионка, голямата гимнастичка, вече такава, каквато трябва да я види Куба (като изключим, разбира се, това, което стана с лентата).

КРАСИМИРА

По-точна, по-прецизна, на Красимира през първия ден не й достигаше артистичността и свободата, които съдините оценяваха като минус една десета от точката. На шампионата вече Красимира не позволи да й записват минути и взе три първи места — на лента, на възле и на обръч, като отстъпи топката на Гилова.

Змс Мария Гилова — абсолютна републиканска шампионка за 1971 г.

НЕШКА

За някоя може да се отчитат грешките, да се прави баланс между „добре и зле“, Нешка е Нешка, когато е цялостна, когато хвърли всичко, когато рискува докрай. Всяка сянка на страх е катастрофа. Едва през втория ден вече видяхме истинската Нешка и това беше наистина хубаво.

РУМЯНА

отново взе четвъртото място и отново след състезанието треньорките коментираха: „Май ошетиха Руми... Малко й дадох на възле-то... подцениха я на топката...“

И така — първият ден породил много съмнения около въпроса, който възлува всички — ще успеем ли в Куба да запазим първото си място. Вторият ни окуражи, но като правим крайния баланс, ще трябва да си припомним, че и в Хавана, както и в София ще има два дни и не може в първия да си някой друг, а едва във втория да станеш световната шампионка Мария Гилова или световната вице-шампионка Нешка Робева.

И все пак независимо, че този шампионат мина под знака на „три от четирите“, нека да отбележим и две имена, които въпреки всичко привлякоха вниманието — Ася Кършева и Мадлен Захариева, а също така да поздравим Бургас, който за пръв път видя на почетната стълбичка свои състезателки.

Маргарита РАНГЕЛОВА

ПУБЛИКАТА

КОМПЕТЕНТНОСТ ОБЕКТИВНОСТ РАЗВЪЛНУВАННОСТ

1
Първият медал на XXIII световен шампионат по свободна и класическа борба бе спечелен, преди състезанията да започнат. Спечели го българската публика. Тя е първият носител на тази висока награда, учредена от ФИЛА.

По обща оценка наградата е напълно заслужена. Прибавена към от личията, завоювани от борците на тепиха, тя придава особена стойност на цялото първенство и издига на международния авторитет на родната ни. Тя е признание за обичаята и доверието, с които българската публика винаги е обкръжавала участниците в този любим народен спорт.

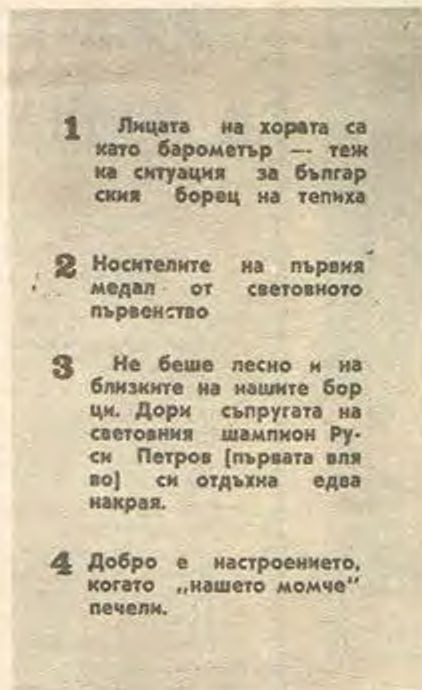
Дълго преди да бъде удостоена с високото отличие, тя вече бе завоювала правото да бъде негов носител. За 13 г. България 4 пъти бе домакин на големи международни състезания по борба: през 1958 г. — на състезанията за световната купа, през 1963 г. — на световното първенство по свободна борба; през 1969 г. — на европейския, а тази година — на световния шампионат и в двата стила. В тези и в редица други състезания българската публика бе вече доказала, че не само обича борбата, чиито исторически корени опират във времето, когато се е формирала българската народност, но че и днес този спорт за нея е символ на мъжество, сила и благородство. За публиката се пишеше наред с описанията за схватките на тепиха, възхваляваха я, сочеха я като пример за подражание. Наградата е и задължаваща — макар че е непреходна и никой не може да я отнеме от първоначалния ѝ носител, освен ако той сам не я похаби. А това ще рече: българската публика винаги и неотклонно да отговаря на онези всепризнати достойнства, за които тя ѝ бе присъдена: обективност и компетентност.

И не на последно място — уважение към спортния противник.

По старо неписано правило на спортния морален кодекс при откриването на всяко състезание се отправят традиционни пожелания да спечелят най-силните, най-издръжливите, най-подготвените, а публиката се призовава да оцени състезателите според показаното от тях майсторство на спортната арена. Зрителите, които изпълваха трибуните на стадион „Васил Левски“ в продължение на 8 дни, доказваха, че те притежават тези високи морални качества. Че призивите за обективност и безпристрастно отношение не останаха просто апел без покритие, а срещнаха горещ отклик, който изпълни със свое съдържание цялото състезание, насити го с емоционална атмосфера, която на вълни преливаше от трибуните към трите тепиха и обратно, създаваше радостно и бодро настроение.

Българската публика още веднъж доказа, че умее да възнаграждава — тя отличаваше с добра дума всяка добра проява, насърчаваше изпадналите в малодушие пред именитите им съперници, поощряваше младите, без международен опит състезатели, реагираше остро и на най-незначителните простъпки, които носеха белега на неспортсменско отношение към състезанието, отговаряше справедливите съдийски оценки, преди те да се появят на светлинните табла. И не случайно всеобщото мнение на гостите — ръководители, треньори и спортни журналисти, бе: при такава публика е по-леко и на съдии, и на състезатели.

Какви ли не разговори могат да се чуят по трибуните на всеки стадион. И какви ли не хора пълнят трибуните. Едни идват заради само

- 1 Лицата на хората са като барометър — тежка ситуация за българския борец на тепиха
- 2 Носителите на първия медал от световното първенство
- 3 Не беше лесно и на близките на нашите борци. Дори съпругата на световния шампион Русси Петров (първата вляво) си отидна едва накрая.
- 4 Добро е настроението, когато „нашето момче“ печели.

то състезание; други — да се позабавляват; трети отиват, водени от любопитство или защото изпитват симпатии към някой от участващите в състезанието; четвърти с въпроса, защо да не отидат и те, след като всички ходят. Познанието правилата на играта не е задължително за никого, непознанието правилата за поведение е осъдително.

Публиката на този път и не само на този шампионат бе не каква да е и нейното поведение бе не каквото и да е. Иначе тя бе твърде колоритна — в София бяха се стекли хора от всички краища на страната. Не само най-запалилите, но и най-разбиращите. Имаше хора, които плахо пресичаха оживените кръстовища на столицата и трудно се оправяха със секторите на стадиона. Но достатъчно бе да започнат състезанията и лицата им мигом се преобразяваха — те познаваха правилата на играта, възхищаваха се, преживяваха, но сами демонстрираха високо нравствено поведение. И си отидоха удовлетворени, отнасяйки един добър спомен и оставяйки един добър пример.

Разглезените спортни звезди все пак са половин беда за едно нацио

нално спортно движение; разглезената публика вече е истинско бедствие. Примерите със зрелищата които се разиграват по трибуните на стадионите в редица капиталистически страни, са предостатъчни. Не бих заговорил за тях прояви, ако те не избухват тук-там и у нас и се превръщат в мерило за гражданско поведение.

Всеки състезател трябва да се при за своя публика, така както професорът се бори за своя аудитория и актьорът — за свой зрител. Иначе рискува да остане незабелязан и което е още по-лошо — да бъде блюдаван от безучастни присъстващи, които следващия път ще превърнат в отсъстващи. Не съмнение че усъвършенстването на взаимовръзката между състезателите и зрителите ще има пряко отношение и върху усъвършенстването на българския стил и българската школа по борба. И това е наложително не само защото на небосклон вече се очертава предстоящата олимпиада. И не само защото борбата се разпределят 60 медала. А защото тя, както и всички останали спортни достижения, издига престижа на народната ни република и разнася името ѝ далеч по света,

83-годишният дядо Осман Чавдаров от Оситеново, Старозагорско, не пропуска състезание по борба. Приятел на Дан Колов на времето, той е личен познат и с много от сегашните шампиони.

дно с нейните все странични успехи в изграждането на развито социалистическо общество.

В България физически силни хора никога не са липсвали. Близки и скъпи са ни имената на борците, прославили името на родината ни. Онова, което липсваше в миналото на борбата като спортна дисциплина, бе нейната научна основа. Затова пък тя имаше здрава народностна основа. Тези два фактора също трябва непрекъснато да се съчетават, да се допълват и взаимно да се обогатяват. Сега вече има условия, средства, методология, каквито старият обществен порядък не бе в състояние да осигури. Нека има изненади на телиха, но да няма случайности в развитието на този народен спорт. Тъй както не случайно в специалното постановление на Министерския съвет за развитието на борбата се казва, че тя е „наше национално богатство, чест и гордост за всеки българин“. А в решението на Политбюро на БКП от 2 септември 1969 г. е записано: „Да се затвърдят и разширят позициите на българската борба.“

Изпълнението на тези решения не би било възможно, ако борците състезатели не отговорят на грижите с високо съзнание, на прекрасните условия, които им се създават — със спортно трудолюбие и чувство за отговорност. А публиката, българският народ, ще им отдаде своята възторжена и гореща подкрепа.

Иван ЙОВКОВ

Сутрешните схватки: покривът е само над телиха, а козирката не стига, затова пък човек има опит...

СТАРИЯТ ШАМПИОН РАЗКАЗВА ЗА НОВИЯ

Мнозина трепетно очакваха този миг на победата. Много бяха протегнатите ръце, усмихнатите приятелски лица. Но сякаш изпод земята край телиха изскочи един силен българин и понесе на плещите си новия световен шампион.

Познахме го всички. Преди осем години от същия телих носеше него — световния шампион Продан Гарджев. Тогава го грабна неговият учител Никола Станчев и едно го лобрадо двайсетгодишно момче, чиито очи вперено гледаха, търсеха всяка усмивка, всеки жест на шампиона.

Минаха годините и Продан остана в историята. А онова непознато момче стана непобедимият левент Руси Петров — последователят на Никола Станчев и Продан Гарджев...

Първите, най-щастливите думи на новия световен шампион бяха:

— Много се радвам, че станах достоен продължител на победоносната традиция в нашата „бургаска“ категория!

И сърцето му не издържа — замина веднага при своите — в Бургас. А докато Руси Петров се отдаваше на щастливите мигове,

Руси Петров стана световен шампион за най-кисо време! В ръцете му е и специалната купа на „Старт“, която удостоверява това.

на топлите и ласкави прегръдки на приятелите, срещнахме неговия идол в близките години. Кой можеше по-сърдечно и искрено да говори за Руси от Продан? Вече години наред старият и новият шампион са като братя.

— Не е имало ден, когато двамата сме в Бургас и да не се видим. Или той ще ме намери на работата, или аз ще прескоча да го погледам в залата.

— А кога се срещнахте за първи път?

— Вече бях „звезда“. Зад гърба ми имахме доста срещи и на световния, и на олимпийския телих. Когато ходех да се боря в страната, много от младите със страх излизаха срещу мен. Други дори молеха да не ги бия с туш пред очите на хората в тяхното село... А Руси срещнах на едно окръжно първенство в с. Бата, Бургаско. Не познат, неизвестен юноша, с щръкнал рус перчем застана срещу мен на телиха и в очите му играеше някакво предизвикателство! Започнахме схватката и той се хвърли с неочаквано настървление, дори ме свали. Беше решил да победи. Не успя. И след това сме се срещали в състезания, аз го побеждавах, но с всеки изминат ден от първата ни схватка през 1961 година ми ставаше ясно, че това ще бъде моят заместник на големия телих.

— Всички казват, че отдавна ви свързва не само борбата, но и едно сърдечно приятелство?

— Понякога на шега казваха на Руси, че е моят „сянка“. Сега за всички стана ясно, че в това нямаше нищо лошо. Младите винаги търсят с нещо да подражават на

Но макар и къси, схватките му не бяха никак лесни. И ако някой се съмнява положително е, че той не се е борил на световно първенство...

дат като... Руси. Той сякаш искаше не само да се бори като мен. Търсеше близост, приятелство и много скоро след като и двамата се преселихме в Бургас, станахме като близници (въпреки разликата в годините). Скоро той стана мой дубльор. Пред олимпийската дата в Токио, пък и по-късно бе партньорът, който най-много ми помагаше.

— Какво е взел от вас, по-старите?

— Ако внимателно наблюдавате борбата на Руси Петров, ще откриете доста от техниката на Кольо Станчев и от моите хватки. Новият шампион безупречно владее коронния „черек“ на Станчев и „вълчия капан“, с който съм си пробивал пътя на много турнири.

— В четирите дни, когато Петров крачеше към световната титла, често ви наблюдавахме край телиха?

— Когато се бореше Руси, бях винаги наблизо. Виках, крещях; чувствавах, че той често ме търсеше с очи. Руси побеждаваше уверено и за кратко съперниците. Но имаше едно наше: „Хайде, Сгупа!“, което го ободряваше.

— Откъде се взе това... Сгупа?

— Като приятели с него често обичахме да си пеем любимите странджански песни. Една от тях е „нашата“. В нея има: „Сгупа от долу идеше, право Кайряка сочеше...“ От тази песен ни остана и това само наше, интимно обръщение. Когато ни е тежко или весело, обикновено си казваме: „Хайде, Сгупа!“

— Какво вълнуваше Руси преди първенството?

— В навечерието на борбата често оставахме вечер и си говорехме. Най-много Руси мислеше за срещата си с шампиона Станчев. Аз го окуражавах. Два-три пъти, и то убедително, съм побеждавал този борец. Сега Руси не е по-слаб. Защо и той да не го победи! На телиха не можах да се срещнат, но яввам, че Руси щеше да вземе връх.

— А когато започна борбата, какво правеше извън телиха?

— Не знаех. Избягвах да го срещам, защото в такива моменти на вълнение дори и един разговор с мен можеше да го разстрои. Стоях настрана, тръпнех около телиха и дочаках радостта...

Людмил НЕДЕЛЧЕВ

Световният шампион Продан Гарджев поздравява световния шампион Руси Петров.

Традиционно горещата футболна есен започва... Дойде ред на турнирите на шампионите, на носителите на купите на първото издание на купата на УЕФА, едно състезание, което с успех ще конкурира другите две.

Започват борбата и четирите наши представители. Задачата им е различна — ЦСКА „Септемврийско знаме“ и „Левски—Спартак“ са фаворити в двубоите си с „Партизани“ и „Спарта“; Локомотив (Пд) има много трудна задача срещу силния състав на „Карл Цайс“ (Йена), считан за еталон на футбол в ГДР; още по-тежка е задачата на „Ботев“, чийто съперник „Динамо“ (Загреб) е и един от най-силните състави на Югославия, и с голям опит в европейските турнири.

Но независимо от класата на съперниците, независимо от крайните резултати — от все сърце желаем успех на нашите състави! — и четирите български отбора трябва да стартират с дух и воля за победа, настроени оптимистично и бойко, способни да покажат истинските, всички си възможности, цяло то си майсторство!

ПО СТАРАТА РЕЦЕПТА ИЛИ С НОВА ФОРМУЛА

Вероятно и известният френски футболен журналист Габриел Ано, който даде идеята за организиране на турнира за Купата на европейски те шампиони, не е предполагал, че неговата „рожба“, а по-късно — и „сродниците“ ѝ ще завоеват в толкова кратък срок такава изключителна популярност. Европейските клубни турнири сега с успех конкурират проявите на националните състави, а в отделни страни предизвикват дори и по-голям интерес. А от успехите на отделните клубове в тях зависи в много сериозна степен футболният авторитет на дадена страна. И точно за това участието и в трите състезания (на шампионите, на носителите на купи и на УЕФА) не е и не може да бъде дело само на дружествените ръководства и на футболните секции у нас. Това е важен въпрос, който трябва да вълнува цялата ни спортна обществена среда.

И може би точно сега — в началото на новите турнири — трябва да се разговаря и мисли за създаването на силни дружествени състави.

ТАЗИ ЗАДАЧА стои години наред на дневен ред. Написана е — не от днес и вчера — рецепта. Нужна е задълбочена работа с подрастващото поколение, създаване на собствени кадри в дружествата и в същото време — рязко подобряване на тренировъчната работа в дружествата на базата на високите нагласи и на най-съвременните постижения на спортната методика. Без спорно тези изисквания са правилни, верни. Но и тази рецепта, как то всяка друга, приложена без задълбочени изследвания, не може да донесе максимален ефект, не може да свърши работата докрай. Затова все още се търси формулата за създаването на силни дружествени отбори.

На първо място безспорно стои въпросът за комплектуването на силни състави. У нас е поставена целта всеки отбор да прави това за сметка на своите собствени резерви със състезатели, израснали в дружеството. Но те не решават

и не могат да решат проблема до край, макар че на много места имат успехи в работата с децата и юношите. Не го решават най-малко защото едва ли е възможно изцяло научно прогнозиране на нуждите, които ще имат съставите. Пък и няма начин във всеки момент да се намери точно този „материал“, който е нужен, и да му се осигури непрекъснато възходяща линия на развитие, за да отговори на изискванията (пак точно!) в дадения момент. По-нормално е (защото практиката многократно го е доказвала) едно дружество да има излишек от играчи за дадена линия, а да чувствава от съвместното на състезатели за друга...

И точно затова в цял свят клубовете — и особено силните, които са еталон за футбола в дадена страна! — попълват празнотите в своите състави с играчи от други отбори. Трудно е да се ползува опитът на по-голямата част от тях, той е чужд на нашата социалистическа действителност. Но все пак трябва да се намери наш, специфично български път...

СТРУВА МИ СЕ ОБАЧЕ, че той не се търси. Иначе ЦСКА „Септемврийско знаме“ щеше да започне новия турнир на шампионите със силен ляв защитник и поне с едно съвременно крило; „Левски—Спартак“ нямаше да заплата само със собствени сили неочаквано появилите се празноти; „Ботев“ (Враца), вместо да бъде лишен от Платеров, щеше да получи помощ и подкрепление; „Локомотив“ (Пд) иначе едва ли щеше да бъде с толкова „рехва“ за щита, с каквато остана след напускането на Христанкиев.

И ако трябва да се открият препятствията, те трябва да бъдат търсени в сегашните правилници и норми за преминаване на състезателите от едно дружество в друго.

Вярно е, че сега съществуващите правила стимулират работата на дружествата с децата и юношите. Но в същото време те принуждават и най-силните отбори, онези, които защитават престижа на нацио-

1

2

3

- 1 Георги Денев — млад, но не и зелен! Всеки би искал да го има в състава си.
- 2 Иван Стоянов — тази есен ни показва как може да се завоева огромна част от терена.
- 3 Тодор Паунов — съчетание на опит и младост.
- 4 Евлоги Йорданов — 200 мача в „А“ РФГ — винаги с дух и амбиция за победа!

ЧЕТИ ОТ НА

Упорита ще бъде борбата в европейските клубни турнири. Липса на всеотдайност и движение по терена от първата минута. Трябва ли да се доказва, че задачата — именно те трябва да дават началото на падението. Повече от всеки друг. Точно затова решихме да състезаваме от средата на терена.

ГЕОРГИ ДЕНЕВ (ЦСКА) — телите на най-младото футболно поколение на футболна България — на 21 години национален отбор, играл в на шампион с армейската дружба отбелязва своя стотен мач в гр. Денев има ярък изразен периметър от терена, движени да преодолява всеки съперник. Липсва му обаче точността и полузащитник. Но Денев е мла-

ИВАН СТОЯНОВ („Левски“) — участията в юношеския национален отбор и контузията го лишават от игра. На 22 години обаче това, което ни убеждава в това със с него средната линия на носи Подвижен, всеотдаен в играта, телен и находчив като нападател, мисли си акции, е винаги полезен, ако потърси повече фина-

ТОДОР ПАУНОВ („Локомотив“) — мургавият полузащитник, придобил в повече от 150 мача в националните гаритури.

Паунов може много — заедно с „барометър“ в играта на полето, за съперниците става тежко всичко, когато трябва да градират, за да руши акциите на съ-

ЕВЛОГИ ЙОРДАНОВ („Ботев“) — става своя 200-ен мач в „А“ РФГ (постоянен състав!) повече от 35 години. Тридесет години не са може да бъде непрекъснато в движенията си. Липсва старт на ботевци в сегашното поколение, които се опитват да го направят, той е солидна преграда за противника, то пробива неудържимо, сам играчите си.

налният футбол и са основа на представителните единадесеторки, го дини наред да търсят един и същи слабости. Въпреки че работата им с подрастващите е добра, че на други постове имат дори изключителни играчи, че част от създадените в дружеството футболисти играят другаде, тъй като са били освободени.

Истина е, че правилниците са въдворили (думата е точна!) ред при преминаванията и пресичат стремежите на отделни състезатели да ги използват за корисни цели. Но същите тези правила закрепват състезателите — нито един от играчите в „А“ РФГ не може да премине в друго дружество без разрешението на своето собствено дружество независимо от официално възприетата договорна система. Защо във всички други области на нашия живот всеки може да търси — и да намери — най-подходящото за него и разбира се, за обществото по отношение, а футболистите да срещат прегради?

(Много шум се вдигна преди година около преминаването на Б. Колев в ЦСКА „Септ. знаме“. И преди това този футболист обръщаше внимание с играта си и беше, навистина без особен успех, изпробван в националния отбор. Само за една година неговият талант избуя в армейския състав. И в това няма нищо чудно — изискванията при шампионите са други, по-високи; психическата нагласа — вместо „средняшка“ — шампионска. В случая „Черно море“ за губи. Но затова пък националният футбол има още един силен състезател. А това е по-важно!)

ТУК РАЗБИРА СЕ, не става дума за фаворизиране на определен кръг състави. Още по-малко на софийските. Всяка година нашите представители в европейските турнири са различни. Всяка година все нови отбори имат нужда от подкрепление, което — иска ми се да повтори това — е в интерес колкото на дружествата, участници в тези турнири, толкова и на авторитета и престижа на

родния футбол. Остава, разбира се, открит въпрос за оцелелите дружества онези, които „дават“ състезатели и които трудно „вземат“, на което не са пригетелна ла за изтъкнати играчи. Този въпрос е сложен, но не е неясен. Разрешението обаче не е сегашното пожелание подготвянето на състезатели за по-горни или по-силни състави да бъде въпрос на „дълг и чест“. Това желание не топли дружествата, които са най-силните си един. Редно е да бъдат намерени значещи морални стимули. Нито е възможно дружество, дадено националния отбор през годината със състезател, да има право известни привилегии при преминаването на състезатели от други отбори; няма не може да се ментира разширяването на права за отбори от „Б“ РФГ, един, двама или повече състезатели за групата на майсторите; това трудно ли е отбори, възможност за състезатели за юношеския на-

Първите носители на купата — футболистите на „Реал“: на първия ред — Жосейто, Марсал, Ди Стефано, Ривалдо, Хенто, на втория ред — Вилалонга, треньор, Алонсо, Атиенса, Маркинос, Лесмес, Мунос, За-рага.

МАТА ДАТА ЕНА

дубои на нашите представители
зультати ще зависят в много го
на всички сили, от голямото
минути.
редата на терена ще имат труд
ударенке върху защитата; пак
увеличават ударната сила на на-
макар накратко — за четирима

знаме") е един от представич-
И достатъчно познат на прия
в актива си 23 мача в юношес-
крийския състав на страната, стъ
два в края на първенството ще
орите...
— той умее да покрива голям
д е устремно, възможността му
неприятности на защитниците.
„големия“ поглед на големия
ще ги има...

го бе рекордьор по броя на
с него той е играл 21 мача. Ед
стта да върви непрекъснато нап
вля. Младият полузащитник впро
в началото на първенството —
та сериозно „натежа“
орит като защитник и изобрета
тов, без да блести с индивидуал
гав. И може да бъде още по-це

не е от най-младите футболист-
ни!) съчетава младостта с олип-
на майсторите, в срещи на пред
а си съиграч Христо Бонев той
влезничари. Разиграват ли се два
дата на терена — Бонев може
тов има толкова големи възмож

30 години и наскоро ще че-
отбелязал (единствено за своя

полузащитник, който трябва да
уданов те не тежат. В несполуч
нство точно Йорданов бе един
воя отбор напред. Снажен и си
; мощен в устрема си, той час
е, създава възможности за съиг

отбор и доказали, че работят
илично с младите, да имат съ-
някакви предимства в стреме
си да укрепят своите състави
н. В това отношение възмож-
ите са много, много големи.
в същото време съществува и
т. за материално възмездяване на
и дружества, които са израз
тали много средства (да не го
м за умение, сили, нерви...) из-
граждане на футболист от клас

оставените въпроси са сложни.
два ли могат да бъдат решени
ден или два. Редно е обаче с
да се занимае и делегатско
събрание на Българската федера-
ция по футбол пред конгреса на
ЮС.
ис задълбочено обсъждане
елесобразно решение, освобод-
о от дружествени тежнения,
допринесе за изпълняване на
ението нашите състави да се
ират най-малко на полуфинали
на европейските турнири, ще
е в интерес на родния футбол
ще.
Митьо ЕКСЕРОВ

Състезатели от 4-те наши представители в европейските турнири обичат най-често и вилките на националните ни отбори.

ПЪРВИЯТ...

България стартира в европейския турнир на шампионите по време на второто му „издание“. И още първият мач на нашия шампион ЦДНА завърши сезазиционно — на 21 октомври 1956 г. на стадион „Васил Левски“ армейците победиха „Динамо“ (Букурещ) с 8:1. Това бе втори по своя „масшаб“ резултат в тогавашната история на турнира (няколко седмици преди това в предварителния кръг „Манчестер юнайтс“ бе победил „Андерлехт“ с 10:0 — първия дузифрен резултат в турнира!).

В архива на Пресфотото — БТА са запазени снимки от този голям успех на ЦДНА — Божков, Найденов, Павлайтов, Малолов, Рахаров, Дмитров, Ковачев, Стоянов, Янев, Колес и Миланов. На снимката — още една топка в румънската врата, към която се е устремил Янев. От неговата намеса обаче не става нужда. Автори на голетите бяха Колес — 3, Миланов и Павлайтов — по 2, Дмитров — 1.

ЗАГРЕБ, специално за «СТАРТ»

Турнирът на УЕФА, който наследил този за панайрните градове, е твърде популярен в Югославия. И затова главна заслуга има футболиният отбор на „Динамо“ (Загреб), който през 1967 година спечели Купата на панайрните градове. И не само за това. За загребчаните „Динамо“ е това, каквито е „Левски-Спартак“ и ЦСКА „Септемврийско знаме“, взети заедно, за софийски. Един от „четирите големи“ на Югославия (заедно с „Цървена звезда“ и „Партизан“ — Белград и „Хайдук“ — Сплит), „Динамо“ (Загреб) е бил три пъти шампион на страната и пет пъти носител на националната купа. През миналата година се класира на трето място в елитната лига, както нашият „Ботев“ (Вр), и сега ще бъде противоположен на него в предстоящите срещи от турнира на УЕФА (първата тук в Загреб на 15 септември, а срещата-реванш — на 29 т. м. във Враца).

Загребчани са малко загрижени за своя любим отбор, който в първите два кръга на тази годишно първенство на Югославия претърпя поражение — в Белград срещу „Цървена звезда“ с 0:1 и в Скопие срещу „Вардар“ с 1:2. Сега той е на предпоследно място в лигата само пред миналогодишния първенец „Хайдук“... Но треньорът на „Динамо“ — най-скъпо платеният в Югославия — Чайков

ски е оптимист. В разговор с него той сподели:

„Стартът не ме плаши. Важното е финалът да бъде добър. А той сигурно ще бъде по-добър от миналогодишния...“

Основният състав на „Динамо“ понастоящем е следният: вратар — Даутбегович [1]; защитници — Милкович [2], Грачанин [3], Ремляк [5], Блошкович [6]; полузащитници — Бребер [4], Парич [4], Лалич [8], Вабец [10]; нападатели — Черич [7], Ренич [9], Рора [11]. Това е по системата 4-3-3. Но веднага следва да се добави, че в нападение се включват всички полузащитници. Доказателство за това, че гола срещу „Вардар“ отбеляза Бребер. От този състав срещу Унгрия игра само Ремляк, който получи висока оценка като ляв полузащитник. В разширения състав обаче на националния отбор на Югославия влизат също Даутбегович, Грачанин, Бребер, Парич, Блошкович и Рора; в младежкия — Вабец. Добре се проявява младият центърнападател Ренич, който до миналата година играеше във втородивизионния клуб „Челик“ (Земун). Въобще „Динамо“ (Загреб) е отбор с голямо реноме и евентуален успех на амбициозните врачани ще бъде несъмнен успех и за българския футбол...

Душко ВЕСЕЛИНОВ

ФУТБОЛИСТ № 1

Новият шампионат в оберлигата започна и още в първите кръгове „Карл Цайс“ показва своя стремеж да поправи грешката си от миналия сезон и да си върне титлата.

Отборът безспорно разчита на своите традиционни качества — движение, бързина, ударна сила, на уменията да депресирира психически съперниците си. А за това „Карл Цайс“ има достатъчно силни състезатели. Трябва само да се спомене, че осем от тях са национални играчи, все намерили място в листата на „55-те най-добри“ за миналото първенство, изготвена от седмичника „ФУВО“ въз основа на 50 000 писма, получени в редакцията. Това са вратарят Блохвиц, защитниците Курбувайт и Шремפל, полубезщитниците Вайзе, Щайн и Ирмшер, нападателите Фогел и Петер Дуке.

И през тази година — за трети пореден път — за най-добър футболист на ГДР бе определен състезател от „Карл Цайс“: след Еберхад Фогел през 1969 г. и Роланд Дуке през миналата година титла през настоящата година бе присъдена на Петер Дуке. Впрочем преминаването на титлата от Роланд у по-малкия брат Петер, от полузащитника — у щурмувака се приема в ГДР като потвърждение на стремежа футболът в тази страна да се придвижи „от средата на поле то към върховете“.

Впрочем не е лесно да се каже, че Петер Дуке е от младите — на 14 октомври т. г. той ще навърши 30 години, а две седмици по-късно ще отпразнува 11 години от своя първи мач в представителния състав на ГДР. Висок 178 см, тежък 73 кг, Петер Дуке сега е един изключително зрял футболист, способен да дава тон на своя силен състав и сам да направи много. И вече 30-годишният играч съвсем няма намерение да се разделя с футбола. Може би той ще се постарее да подражава на своя брат Роланд, който и на 36 години бе в силата си. В това няма нищо чудно — Петер сега е все така свеж, както през 1960 г., когато в един сезон бе включен първо в юношеския отбор на страната, а по-късно облече фланелката на „А“ от Бора...

СРЕЩИ, ГОЛОВЕ, ЗРИТЕЛИ

● Какво показват обобщените данни от досегашните турнири ЗА КУПАТА НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ШАМПИОНИ. Те сочат броя на мачовете, отбелязаните голове, общия брой на зрителите и зрителите средно на мач (по реда на коловоните):

55—56	29	127	912 000	31 450
56—57	44	170	1 786 000	40 590
57—58	48	189	1 790 000	37 290
58—59	55	199	2 010 000	36 545
59—60	52	218	2 780 000	50 545
60—61	51	166	1 850 000	36 274
61—62	55	221	2 315 000	45 727
62—63	59	214	2 158 000	36 593
63—64	61	212	2 180 000	35 737
64—65	62	215	2 577 000	41 564
65—66	58	224	2 112 000	36 431
66—67	65	211	2 248 000	34 584
67—68	60	162	2 544 000	42 400
68—69	52	176	2 056 000	39 543
69—70	63	202	2 345 000	37 222
70—71	63	210	2 124 000	33 714

● Ето и данните на турнира на НОСИТЕЛИТЕ НА НАЦИОНАЛНИТЕ КУПИ:

60—61	18	60	290 000	16 111
61—62	44	174	650 000	14 733
62—63	48	169	1 100 000	22 916
63—64	62	202	1 300 000	20 967
64—65	61	163	1 100 000	18 032
65—66	59	188	1 546 000	26 203
66—67	61	170	1 556 000	25 508
67—68	64	200	1 683 000	26 269
68—69	51	157	957 000	18 765
69—70	64	179	1 657 000	25 890
70—71	67	203	1 570 000	23 582

ЩЕ СЕ СТИГНЕ ЛИ ДО НОВА «ФУТБОЛНА ВОЙНА»

ФУТБОЛЪТ ОТ БЛИЗКИ И ДАЛЕЧНИ СТРАНИ

Както вече бе съобщено, футболната среща за световната купа между носителя на Купата на европейските шампиони „Аякс“ (Амстердам) и шампиона на Южна Америка „Насионал“ (Монтевидео) още не се е състояла, тъй като двата съперника не могат да се споразумеят за мястото и времето на двата мача помежду им.

Всъщност недоразуменията произхождат от „Аякс“, който отказа да играе в определения срок втората среща в Монтевидео. Според осведомени среди в холандската столица до противоречие се е стигнало и между футболните от холандския отбор и ръководителите на клуба. Играта нямали нищо против да играят в Монтевидео, докато ръководството счело това пътуване за неуместно поради големите разходи и задълженията на „Аякс“ в турнира на европейските шампиони, който започва този месец.

Положението се усложнява още повече от факта, че световната купа се намира все още в Холандия. Тя е притежание на вечния съперник на „Аякс“ — ротердамския „Фейеноорд“, който миналата година заслужено стана неин носител. В Холандия дори се разпрост-

раниха слухове, че „Аякс“ не би имал нищо против купата да бъде дадена на „Насионал“ без борба. УЕФА обаче още не стигнала до такова решение.

За нежеланието на ръководството на „Аякс“ да изпрати отбора си в Монтевидео вероятно е оказал влияние и миналогодишният опит на „Фейеноорд“ от мача му срещу „Естудиантес“ от Буенос Айрес. След завръщането на отбора треньорът на „Фейеноорд“ австриецът Ернст Хапел беше заявил, че противниковите играчи са се държали на терена като „бандити“. Неговият коментар тогава беше кратък, но ясен: „Никога вече.“ Менажерът на „Аякс“ Ван Праг също неведнъж е заявявал, че е твърде опасно да се играят финални мачове в Южна Америка и че световната купа съвсем няма привлекателността на европейските купи. Освен това според Праг националното първенство е по-важно от всичко друго за „Аякс“, още повече, че в момента „таблицата на холандското първенство се оглавява от „Фейеноорд“.

Както се и очакваше, реакцията в Монтевидео беше много остра. Не доведе до никакво споразумение и предложението на „Аякс“ първата среща да се играе в Амстердам, а вто-

рата в някоя европейска столица, примерно в Англия, ГФР или Белгия. Футболният спор постепенно започна да се превръща във външнополитически конфликт. Ръководството на „Насионал“ заяви, че Холандия е „обидила“ Уругвай.

В края на август посолствата на двете страни развиха оживена дейност, за да изгладят нещата. От холандското Министерство на външните работи стана известно, че холандските дипломати в Монтевидео правят всичко възможно футболният конфликт да не повлияе на отношенията между двете страни, преди всичко в областта на търговията и транспорта. Тези опасения са твърде основателни, като се има предвид, че в Южна Америка спорове от подобен характер могат да имат много сериозни последици, отколкото в Европа. Твърде преси е още споменът за футболната война между Салвадор и Хондурас по време на квалификационните мачове за световното първенство в Мексико. Война, в която от взаимни обвинения и заплахи се стигна до взоржени стълкновения, при които бяха дадени немалко човешки жертви.

Стефан КОЖУХАРОВ

Една снимка от доброто старо време, когато Херера (сниман тук с известния Мацола) диктуваще футболната мода в Италия...

Ладислав Новак — треньор на чехословашкия национален отбор по футбол.

ЧЕХОСЛОВАШКИТЕ ЗАПАЛЯНКОВЦИ РАЗДВОЕНИ МЕЖДУ ФУТБОЛ И ХОКЕЙ

Макар че чехословашкият хокей принадлежи към първите в света, още не се бе случвало разликата между началото на състезанията във футболната и хокейната лига да бъде само един месец. Футболният шампионат започна в първата неделя на август. А хокеистите? На 7 и 9 септември международни срещи с Финландия, на 11 и 12 септември с Швеция, а на 17 септември започват игрите в хокейната лига. В края на януари 1972 г. чехословашките хокеисти ще заминат за японския Сапоро и затова състезанията в лигата ще има два пъти в седмицата, а през октомври и ноември — дори и три пъти в седмицата: в неделя, сряда и петък. Да, елитният хокей не е лека работа и състезателите, специално националните, ще има доста да се потят... Футболният шампион „Спартак“

(Търнава) извърши необикновено старателна подготовка за сезона под ръководството на Антон Малатински, който е и нов, и стар треньор на отбора. В продължение на три години Малатински ръководеше „Адмира“ (Виена), а сега отново по колективния път който преди 6 години сам създаде. Досегашният треньор Валери Швец стана негов помощник. Търнава иска да постигне преди всичко голям успех в турнира на европейските шампиони, тъй като както твърди Малатински: „В това състезание тази година има по-малко прочути имена на клубове, отколкото в турнира на носителите на купи.“ Първ съперник на Търнава е „Динамо“ (Букуреш) — шампионът на Румъния.

За българските футболни специалисти ще бъде интересно да знаят, че

треньорите Ладислав Новак и Ладислав Качани са изработили концепция за многогодишна подготовка на националния отбор на Чехословакия. Петраш, стрелецът на три гола в Мексико, който бе дисквалифициран заради умишлено нараняване на Мигас, след повече от годишна пауза бе помилван и двамата треньори му дават възможност да се добере до националния отбор. За тази година треньорите са приготвили следната програма: 26 септември — приятелски мач с ГДР, 27 октомври — мач с Уелс в Прага, 14 ноември — мач с Румъния в Букуреш. За следващата година треньорите са определили шест международни срещи.

Братислава

Йозеф ИЕДЛЪОВСКИ

ХЕРЕРА — В ЦЕНТЪРА НА ВНИМАНИЕТО

Малко повече от два месеца след шумната оставка от поста треньор на италианския клуб „Рома“ Хеленио Херера е отново треньор на този отбор.

В италианския футбол никога не липсват сензационни новости, но тая може да се причисли към категорията на най-екстраординарните. Скандалната церемония на раздялата на „Рома“ с Херера още не е забравена. Треньорът бил обвинен в много грешки, но главният упрек се базирал върху недостатъчно бързия прогрес на отбора. Наистина при Херера „Рома“ постигна успехи, но не можа да стане шампион. В разгара на спора с ръководителите на клуба Херера, както се съобщава в печата, осърбил „Рома“, като заяви, че тя никога не е била първа с изключение на военните години, когато „неин треньор бил Мусолони“.

Репликата на треньора действувала като капка масло в и без това разгорещените отношения с ръководството на клуба. Той бил уволнен. Но скоро собствениците на клуба се убедили, че не е така просто да се намери квалифициран приемник. Търсенията не дали никакъв резултат. При това „тифозите“ застанали на страната на Херера, като оценили по право, че той съумял все пак да настрои играта на отбора и да го изведе в челото на турнирната таблица.

И ето намиращ се в отпуск, Херера получил молба да забрави предишните разпри и да се върне в „Рома“. Той отговорил със съгласие. Херера прекъснал отпуската си и станал отново треньор на отбора. На журналистите той дал такива обяснения: Преди всичко на него била обещана помощ да се регулират отношенията му с данъчните власти, но председателят на клуба Алваро Марчини впоследствие се отказал от своите обещания. Докато Херера не бил на работа, Марчини бил свален от председателския пост, а на негово място бил избран Гаetano Анзалоне — млад и енергичен строителен предприемач. Новият председател поставил само едно условие: възвръщането на Херера.

— Аз съм благодарен на запаянковците за подкрепата — заявил Херера след връщането си в своя клуб. — Те разбират, че всички мои действия бяха продиктувани от една цел — да се засили играта на отбора. За съжаление ръководителите се придържаха към други гледнища.

РЕАБИЛИТАЦИЯ ЗА КИЛИ

Става дума за една скандална история, която през последните години хвърляше сянка върху спортния път на известния френски скиор Жан-Клод Кили и несъмнено е оказвала влияние върху представянето му в състезанията по пистите на... Австрия. Може би си спомняте, че преди няколко сезона целият френски отбор напусна демонстративно Кицбюел в разгара на една голяма среща на международния ски-елит. Тогава натискът срещу Кили бе достигнал върхиса точка...

В дъното на всичко стои твърдението на една тиролска фризьорка, че Кили е баща на нейната дъщеря. Естествено скиорът упорито отричаше то

ва, но булевардната австрийска преса използваше този факт, за да атакува най-големия противник на своите „асове“ и да настройва обществеността срещу него, отправяйки по негов адрес най-различни клевети.

Кили продължаваше да побеждава, дори по австрийските писти, но доброто му име страдеше. Едва сега, след 9 години, стана ясно, че цялата тая история е недостойна измислица. Една комисия от съдебни лекари в Инсбрук изследва изпратената от Кили кръвна проба и издаде документ на скиора, който го освобождава напълно от обвинението. Така, макар и късно, Кили бе реабилитиран.

ВЛАДИСЛАВ ВОЛКОВ

Препечатваме тая статия в съкратен вид от съветското списание „Физкультура и спорт“. Когато тя е била дадена за печат, заедно с другарите си Г. Доброволски и В. Пацаев нейният автор кръжеше около Земята с орбитална научна станция „Салют“. Тогава никой не можеше да предполага трагичната гибел на тримата храбrecи, които с безпримерния си подвиг сложиха начало на нов етап в космическите изследвания. Скърбейки за тяхната смърт, предлагаме на нашите читатели тия последни размисленя на два пъти героя на Съветския съюз Владислав Николаевич Волков за неговия любим спорт. Той не само обичаше акробатиката, а и работеше за нейното процъфтяване като председател на Федерацията по акробатика на СССР.

Кезах: „Слушай, Витя, хайде да направим по няколко салта.“

И започнахме да се занимаваме с акробатика в състояние на безтегловност. Ако тогава можеха да ни видят истински спортисти акробати, имаше да ни завиждат. Направихме няколко превъртания с „винт“ около надлъжната ос, въртахме предни и задни салта, после се уловихме за ръце и започнахме да се преобръщаме заедно. Трябваше обаче да признаем, че всички тия упражнения бяха съпроводени с голямо натоварване. Трябваше дълго да почиваме, преди да възстановим нормалното си състояние. Стана ясно, че без истинска необходимост не е смислено човек да се занимава с акробатика в космоса.

Често докладвахме на Земята за нашето малко отстъпление от програмата на полета. За щастие другарите, които ръководеха полета, не се разсърдиха — „експериментът“ бе завършил благополучно и бе дал някакви, макар и малки допълнителни сведения за функционалните възможности на организма след извеждане на кораба в орбита.

робатиката. Ала както ми се струва, в акробатиката все още няма достатъчно зрелищност, заразяваща емоционалност. Как да се постигне това? Може би нашите специалисти трябва да повикат на помощ хората на изкуството. Органическото съчетание между пластика и музика, пъстрите костюми, работата над изразителността на движенията, художествената завършеност на композициите — ето пътя, по който заслужава да се твори и експериментира. Няма от какво да се страхуваме: днес тъкмо съветските акробати са „законодатели на модата“ в своя спорт, не са свързани с никаква международен регламент. Международна федерация по акробатика още не съществува. Има само Международна федерация по батут. Тя е основана през 1964 г. и в нея влизат предимно западни страни. Но разбира се, ние не можем да сведем цялото многообразие на акробатиката само до батута. Надяваме се, че постепенно у нас и у другите национални федерации ще се изработят общи възгледи за развитието на акробатиката в целия свят.

ПОРТ НОМЕР ЕДНО ИЛИ...

Всеки човек, който иска да бъде истински силен и ловък, всеки спортист, който се еми да „намери“ себе си и да постигне нещо в спорта, не може без акробатиката. А е факт. Акробатиката като особена си вид физически упражнения е била разпространена от незапомнени времена — в древен Египет, в антична Гърция и Рим, в Китай, Япония, Бирма, в старата Русия, а в продължение на много време акробатиката е намирала място само в цирковозакуство, за да се възроди в наши дни като напълно самостоятелен спорт. Броят на възржениците и в различните страни неколкократно расте, организират се национални първенства и международни турнири. В СССР към първи януари тая година с акробатика се занимавали 327 хиляди души, а число 281 хиляди ученици. Може ли подобно явление да бъде случайно? Разбира се! Очевидно е, че растящият интерес към акробатиката в наши дни отговаря на някакви потребности на човека и обществото. Ви са те!

ПОЧЕМ Е „ЕСТЕСТВЕННО“?

Често ме питат: „Може ли акробатиката да се смята естествено обикновения живот на човека?“ Има спор, че човек може да живее дълго и полезно, без нито веднъж да е направил салто, флик-флак или стойка на ръце. Много по-естествени за хората например са бягането и скоковете, които лежат в основата на леката атлетика. В нашия урбанистичен живот дори най-сериозният, далеч от спорта човек е принуден да си спомня за бягането и скачането — когато трябва да догони автобуса, който вече е потеглил от спирка.

Скоковете и да е странно, младежите се учат от „неестествените“ акробатически упражнения. Съберат се момчета на някоя гора, полянка или край брега на реката. Чист въздух, палещо слънце, простор — иска ти да покажеш смелостта си! И току-виж дзавистливите погледи на останалите не от момчетата тръгва на ръце, завърта салто, Оня, който може това, се смята за истински мъж — смел, силен, ловък...

Често става вторият въпрос — с какво акробатиката може да е полезна в живота? Отговорът е: с това, че прави човека по-силен и ловък, приспособява го към неочакваните ситуации и запазва тия качества задълго.

ПЪРВИТЕ НА УСПЕХА

Във всеки безспорно е, че всеки спорт е полезен и развива някакви качества, които са полезни на човека. Но акробатиката заема особено положение. Вземете спортната и художествената гимнастика, скоковете във вода, урното пързалане, парашутизма. Спомнете само част от спортовете, в които непосредствено и органически са влетени акробатически елементи.

И моите другари космонавти се убедиха в това при подготовката ни за космическите полети, когато изпълнявахме скокове във вода или скокове с парашут.

Ако може да се твърди, че акробатиката е полезна за успехите в много други спортове, то и игрите — футбол, волейбол, хандбал, тенис, ръгби. И тук играчите не могат да акробатически грамотни скокове, превъртания, падания.

Известният футболист Владимир Мунтян е поразителен по акробатика. Истинско удоволствие е да го наблюдаваш на терена: в играта му има толкова много пластика, ловкост, котешка пъргавина. Ами Лев Яшин? Може ли да приказваме за акробатически способности, които са му помогнали да стане вратар за всички вратари в света?

Впрочем изкуството на Лев Яшин ми е особено близко. Вече е ставало дума за детството ми увлечение по футбола. Когато тръгнах във футболната школа, ужасно исках да станам като Всеволод Бобров. Но от мене излезе нападател. Треньорът ме сложи във вратата — неизвестно защо. И до днес

Футболът беше първата спортна любов на Владислав Волков. На снимката: Прославеният съветски космонавт (вдясно) с Алексей Хомич. Двама бивши вратари, двама приятели на спорта.

смятам, че имах качества на играч от предните линии. Така или иначе, 15 години играх като вратар, участвах дори в сборния отбор на Московска област. През тия години усвоих много елементи от акробатиката — стойки, къмба, превъртания.

САЛТО В БЕЗТЕГЛОВНОСТ

Често ме питат: как акробатиката помага на космонавтите да овладяват професията си?

Известно е, че освен военните летци в отряда на космонавтите влязоха и цивилни хора — учени, инженери, в това число и аз. Естествено различните космонавти не бяха с еднакво добра физическа подготовка, макар че сред нас имаше и олитни спортисти. Всичките ми другари охотно се занимаваха с акробатика, особено с упражнения на батут. Това им помагаше да тренират вестибуларния си апарат — необходимо условие за успех при космическите полети.

Вече имах случай да разкажа за един непредвиден в програмата космически „експеримент“. След като нашият кораб „Союз-7“ бе изведен в орбита, обзе ни с някоя несравнимо чувство на радост и душевен подем. Когато с моя голям приятел и другар от екипажа Виктор Горбатко влязохме в орбиталния дял на кораба, хрумна ми неочаквана идея.

БЪДЕЩЕТО

Мисля, че след фактите, които посочих, треньорите по много спортове имат основание да се замислят за използването на акробатиката при усъвършенстване подготовката на техните питомци. Но не бива да се мълчи и за проблемите, които стоят пред по-нататъшния прогрес на спортната акробатика.

Да, имаме право със законна гордост да отбележим, че СССР е пионер в развитието на съвременната акробатика. В нашата страна е натрупан огромен опит, разработена е класификация, има голям отряд треньори, издателство с учебници и методически пособия. Горещо-дуло така се развива акробатиката и в социалистическите страни.

Нашият спорт още не е олимпийски. Казвам „още“, защото вярвам в голямото бъдеще на акробатиката. Но за целта трябва да се спечелат нови десетки и стотици хиляди нейни приятели. Как ще стане това?

Има известни условия, които в наши дни определят популярността на един или друг спорт. Според мене сред най-могните фактори е телевизията, която разкри пред милиони хора завладяващата динамика на хокея, мъжествената красота на гимнастиката, артистичността на фигурното пързалане. Телевизицията може да стане верен съюзник и на ак-

ПАНОРАМА

Олимпийският огън ще пропътува от Олимпия до Мюнхен всичко 5100 км и ще бъде пренесен точно от 5100 спортисти. Всеки от тях ще пробяга по един км приблизително за около 5 минути. Огънят ще премине през Гърция, Турция, България, Румъния, Югославия, Унгария и Австрия. Единствено в нашата страна олимпийският огън ще се носи и от конници и мотоциклетисти. Огънят ще потегли от Олимпия в средата на юни, за да пристигне в Мюнхен на 25 август, деня преди откриването на олимпийските игри.

Президентът на Чили Салвадор Алсиде е заявил, че ски-спортът, „един изключителен, но за това пък скъп спорт“, трябва да стане достояние на работническата класа. Президентът желае да постави началото на „ски-спорта за народа“. Той е присъствувал за тази цел във Фаралонес, курортно място на 48 км северозточно от Сантяго, за да открие ски-школа за деца на бедни семейства. В известния курорт Портльо 200 деца са получили пълна екипировка, безплатен хотел и безплатен треньор.

Хеленио Херера публикува в италианския в. „Ла Газета де ло спорт“ серия материали за футбола по света. В първия от тях, посветен на Иран, той пише: „Шахът на Иран показва голям интерес към спорта, но неговите предпочитания отиват до футбола. В това няма нищо чудно, ако се знае, че в своята младост шахът, тогава престолонаследник, е играл централен нападател“.

Според италианския институт за социална медицина най-старият човек в света сега живее в Боливия. Той е на 203 години. Като коментират дълголетието, специалисти от института пишат в „Джорно“: „Шампионите по дълголетието никога не забравят, че половината от тялото им е съставено от мускули, и никога не пропускат възможността да ги раздвижат. Ден след ден. Заседналият живот пречи на организма да изхвърля отровите, които се натрупват в него. Според експертите отслабването чрез намаляването на храната е вредно, тъй като то води до отслабването на сърцето, което губи част от клетките си и своята ефикасност. При отслабването чрез физически упражнения сърцето не губи нищо.“

ПО СЛЕДИТЕ НА ПЪРВИТЕ ЧЕТИРИ ВЪВ ВРЕМЕННОТО КЛАСИРАНЕ

КАК ДА РАЗВАЛИМ ХУБАВ МАЧ? — ПИТАЙТЕ СЪДИЯТА ЖЕЛЯБОВ...

ЦСКА „Септемврийско знаме“ — „Локомотив“ (СФ). В този мач имаше нещо от дъха на дерби-срещи — живо действие, напрежение, сблъсъци, головни положения... съществуваше хубавият футбол, тажедан и търсен.

„Локомотив“ ни изненада с изключително висота на духа. Сега си няма друг отбор в „А“ група, го да се хвърля в спортната борбата всеотдайно. А в събота той че ли надмина себе си. Въпреки това срещу ЦСКА по цялото игрище. Това бе преди всичко риск. Есатата е нож с две остриета. Тя щата, тя иска разход на много т. А в досегашните мачове „Локомотив“ не бе издържал през втория полувреме, бе понижавал. Той изрече темпо, което бе поддържа почти непрекъснато — щеше ли издържи „Локомотив“ на него, аше ли да му струва скъпо в ината фаза?...

Искът се оправда. Това показа итието на мача. Армейците бяха удивени да приложат своята изна техника. Така „пресата“ се а верен тактически ход. Но не това локомотивци бяха разрали в своя тактически план. Те образяваха както никога досега чакваните изкуствени засади на (А и не само избягаха да поат в капана, но няколко пъти азуваха положението в своя а. Така бе реализиран и голът „Локомотив“. В един момент ата на ЦСКА подходи да постизкуствена засада, но остави до-

ста свободно пространство на противоположния фланг, където един дълъг пас даде възможност на Ивайло Георгиев да напредне свободно и да създаде бъркотия пред армейската врата.

Локомотивци импонираха още със своето постоянно движение. Тръгне ли играч с топката напред — намираще най-малко две предложения на стартирали в една или друга посока партньори. И още — след като поведе с 1:0, отборът не се затвори в своята черупка, продължи да играе дръзко и настъпателно.

Пиша повече за „Локомотив“, защото той бе като че ли главният двигател на действието тази вечер и направи голям мач — от Горанов до Пацев. ЦСКА като че ли все догонваше — и в развитието на действието, и в резултата. Трябва да се съжалева, че Жеков и Якимов не бяха пълноценни поради травми (Якимов се изключваше от играта за доста дълги периоди). Но и приносът на армейците за хубавия мач бе безспорен. И те имаха своите остри ходове опасни удари (на Жеков, Трънков, Б. Колев, Атанасов).

И изведнаж в 75 мин. всичко се пречупи. Хубавият мач завърши. Приключи го съдията М. Желябов!

Локомотивци атакуваха, с леки пасове надиграха защитата на ЦСКА и топката се озова в мрежата. Съдията посочи центъра. В следващия момент обаче той видя помощникът Филипов да му сигнализира и отмени гола. Докато 6—7 локомотивци още се прегръщаха и поздравяваха

гомайсторите, без да знаят за промяната на съдийското решение, топката бе вкарана в игра, прехвърлена на Якимов, който, необезпокояван, вкара гол...

В двадесетина секунди М. Желябов направи две грешки: когато промени своето първоначално решение, той не се допита до помощника, за да разбере за какво отменя гола („Сметнах, че той ми сигнализира за засада, а после се оказа, че той видял как Ат. Михайлов бутнал с лакът противник; аз не видях фаул.“ При това Желябов бе в непосредствена близост до събитията, три пъти по-близо от помощника...). След като промени решението си, той не го направи достойно на всички, за да могат по-нататък всички да заемат местата си и да участвуват в играта („Бях гърбом към групата на ония, които са се прегръщали, и не съм ги видял“ — казва Желябов).

От гледна точка на правилата на играта може всичко да е изрядно. (Защо локомотивци не са си били по местата си? Те са си виновни!) Но от гледна точка на етиката М. Желябов направи непростима грешка, повлия и на резултата.

„Не видях!“ Нима това е оправдание? За кратко време съдията не видя много съществени неща. А бе дълъжен да ги види, ако е сгрешил — бързо да поправи грешката си, за да не добави такива фатални последиствия и да опорочава един хубав мач! Гузен, той търпя дълъг групов протест на локомотивци, после грубости от двете страни...
Александър ЯСНИКОВ

Дъждът и вятърът не попречи на „Локомотив“ и ЦСКА „Септ. знаме“ да ни поднесат динамичен спектакъл, попречи им съдията...

ЩЕСЕ ЗАДЪРЖИЛИ «ЖСК-СПАРТАК» В ЧЕЛОТО?

Активът на варненските новаци в групата на майсторите след първите четири кръга (при това след две гостувания в София) постави закономерно този въпрос. След петия кръг, когато варненци имат толкова точки, колкото и шампионът, този въпрос остава открит...

Защото срещата „ЖСК-Спартак“ — „Никола Лъсков“ не прибави кой знае какви изключителни шрихи към иначе вече добре изградения образ на отбора. Впрочем и на свой терен варненци показаха своя усет към съвременна игра. Те отново започнаха с много движение, с непреодолим устрем за победа и поставиха още в първия четвърт час от играта своя противник в тежък нокдаун. Те разумно пренасяха центъра на тежестта там, където бе най-необходимо. Нито за момент техният стопер не бездействуваше, а винаги се включваше като организатор и дори активен нападател; нито за миг отборът не остана пасивен съзерцател при отиграване на топката от съперниците му дори в тяхното наказателно поле. Отборът не отстъпи и в твърдостта на

единоборствата, някои от които, наложени от ямболци, бяха опасно остри (чудно ни е защо съдията Бечиров бе така снизходителен към Пешев...)

Но всичко това беше все по една низходяща линия — в сравнение с миналите мачове.

И за да се даде отговор на въпроса — дали „ЖСК-Спартак“ ще остане в челото, трябва да се разбере преди всичко дали няма да на тежи твърде рано умората от сърхнапрежението на старта.

Дали, на второ място, ще могат да бъдат успешно извършени всички „рокади“ в състава, които 34-те кръга на шампионата неминуемо ще наложат (този път трябваше да бъдат заместени поради контузията само Недев и Гончаров и това ясно наруши синхрона в играта).

Трето, и това е особено важно, трябва да се знае дали отборът има амбицията и самочувствието да се бори за челни позиции, вместо да се задоволи с очакваното оставане в групата.

Митко ЕКСЕРОВ

«БЕРОЕ» СЕ ЗАДОВОЛИ С 45 МИНУТИ

СТАРА ЗАГОРА. Началото на мача бе многообещаващо. „Берое“ действуваше така, както в най-хубавите си мачове — бързо, живо, устремно, с маневра на играчи от всички линии. Противниците от Бургас бяха притиснати, обсадени, въпросът за головете и за победата изглеждаше безпредметен, това рано или късно щеше да дойде...

И наистина още в 8-та минута Янчевски отбеляза в полза на своя отбор. После шурмът продължи. Остриетата на беройската атака Петков, Киров и Белчев бяха много активни и често се озоваваха в удобни позиции. Вратарят Генчев (Чи) бе непрекъснато в движение... В 37-та мин. Петков записа втори гол за „Берое“.

И сякаш дотук бе цялото усилие на старозагорците. Като че ли ги напусна всяко желание да направят нещо наистина смислено и красиво. Не става дума за това, че те доброволно се лишиха от някои голове, които в крайната сметка може да им бъдат нужни, за да заемат по-високо или по-ниско място. Става дума за това, че мачът трае деведесет минути и че зрители биха желали да видят през по-голямата част, ако не през всичките минути, съдържателно спортно усилие. То е и въпрос за възпитание на волята!

В същото време, освободени от задръжките на страха да не би да изгубят много, бургазлии станаха по-смели, по-дръзки и се видя, че имат и добри качества, когато не ро буват на глухата защита. Този път

го нямаше водача на нападението Дремсизов, това сигурно се отрази на отбора. Но Притъргов, този боек младеж, се представи много добре. Във втората част бургазлии бяха често в атака и ако имаха повече щастие (два пъти улучиха гредите!), може би щяха да си отидат с почетен резултат...

Ако Петков беше успял при тая „задна ножица“, щеше да стане автор на още един красив гол, но бургазният вратар Генчев предугади удара му.

ДВЕ РАЗЛИЧНИ ПОЛУВРЕМЕНА...

кой съсед на футболната среща „Локомотив“ (Пд) — „Левски-Спартак“ на пловдивския стадион „Деветември“ бе дългогодишният твор на бившия „Ботев“ от Пд — Георги ГЕНОВ. В последните пет години той ети като методист по футбол в на БСФС в Пловдив.

Няколко минути преди начал-съдийски сигнал Генев каза: Очаквам победа на „Левски-Спартак“. Равният мач ще бъде уса за локомотивци.

Категорична прогноза...

Като треньор зная, че прогноза във футбола носят голяма доиск. И все пак мисля, че водач в класирането е по-рутинизиран, с по-добра подготовка в е преди това първенство. „Локомотив“ все още живее със спо-за силната си пролет, а после-те от продължителното му тур-ГФР още дават своето лошо жение.

... След свършването на мача моят съсед сподели:

— Равният резултат опроверга първоначалната ми прогноза. Изненадан съм обаче от тактическата постановка на гостите през първото полувреме — в повечето случаи те играеха „зона“. Това бе погрешно, особено по отношение на Бонев, който нямаше персонален пасаж и се прояви като великолепен конструктор! До почивката слабо се представиха и халфовете Ив. Стоянов и Я. Кирилов. Всъщност първото полувреме бе изцяло на домакините, сред които блестеше Г. Василев. В отделни моменти обаче той залагаше премного на силовите похвати...

— Реален ли е в крайна сметка резултатът?

— Реален. Съперниците си разделиха по едно полувреме. След почивката инициативата премина изцяло в „Левски-Спартак“. Това не бе случайно, а се дължеше на обстоя-

телството, че старши треньорът Йончо Арсов промени тактиката. Неговите играчи изоставиха зоната защита и преминаха на „преса“ из целия терен. Впрочем гостите превъзхождаха в крайната фаза на мача локомотивци и по отношение на физическата издръжливост!

Искам да споделя, че десет минути след изравнителния гол, в 62-та минута, Панов постигна нов гол, с него „Левски-Спартак“ повеждаше, но... главният съдия Петър Николов го отмени поради засада, въпреки че страничният съдия не беше дал сигнал...

Веселин ЛЕСИНГЕРОВ
наш пратеник

Б. р. Свързахме се с дежурния на мача Байкушев и с началника на футболна във ФД „Левски-Спартак“ — Алдев, които заявиха по повод на отменения гол в 62-та минута следното:

„Съдията отсъди положение на засада напълно правилно. Резултатът е реален.“

МЛАДИТЕ НАПИРАТ

В събота и неделя на Панчаревското езеро край столицата се състоя 18-то републиканско първенство по гребане. По същество това бе третият убтоен преглед на възможностите на най-добрите състезатели и състезателки след двете сериозни проверки на националните ни отбори — световното първенство от 26 до 29 август в Белград и предолимпийската седмица в Мюнхен (4 и 5 т. м.).

По време на състезанията разгоряхме с **Никола ВЕЛЕВ**, отговорен секретар на Българската федерация по кану-каяк. Темата бе интересна, засегна впечатления не само от републиканското първенство, но и тези от състезанията на предолимпийската седмица в Мюнхен...

На тазгодишното първенство прави впечатление големият брой участници — над 230 състезатели и състезателки! И което е още по-радващото — този път фаворитите (най-вече в индивидуалното класиране) срещнаха сериозна съпротива от някои все още ненашумели имена.

— Какво по-точно имате предвид?

— Младостта напират! На първенството например се извиха **Ив. Манев** („Академик“—Сф) на едноместен каяк 1000 м, **В. Масев** и **Е. Чомаков** („Тракия“) на двуместен каяк 10000 м, които станаха и републикански шампиони, както и **Ив. Бурчин** („Дунав“ — Рс), победител на едноместно кану 10000 м. Отлично се представи и младата състезателка на „Дунав“ в едноместния каяк на 3000 м **М. Минчева**. В комплексното класиране (общо за мъже и жени) начело е „Левски—Спартак“, чийто отбори заеха първото място с 365 т.

— Някои по-добри постижения?

— За съжаление лошото време попречи на участниците да разгърнат пълните си възможности. В едноместно кану 1000 м **Б. Любенов** („Академик“—Сф) постигна 4.18.3, а представителите на „Левски—Спартак“ **Донков** — **Николов** в двуместен каяк 1000 м 3.35.1. Тези времена са много добри, приближават се до постиженията на челниците от предолимпий-

ската седмица в Мюнхен.

— Впечатленията ви оттам?

— В Мюнхен се получи едно „преселение“ на участниците от световното първенство в Белград. При мъжете най-добре се представи СССР, докато сред жените се открояха представителите на ГДР. В състезанията участваха общо 21 страни, в това число и България с 5 състезатели. Но струва ми се, че я нямаше оная голяма амбиция, която наблюдавах на световното първенство. Така или иначе, за нас предолимпийската седмица се оказа една твърде полезна проверка, условията на съревнованието бяха почти сходни с тези, при които ще се проведе олимпиадата. Най-силното ми впечатление бе, че конкуренцията в гребането става все по-голяма, че челните „шестици“ в класирането на всяка една дисциплина се уплътняват все повече. Разликата между отделните състезатели в Мюнхен варираше в порядъка на 2—3 десети от секундата...

ГРУПА С МАЛКО ЕЛИТНИ АТЛЕТИ

Василена АМЗИНА — две победи с майсторски постижения на 800 м и 1500 м и отново рекорд на 800 м — 2.04,8

ство отделни атлети да се състезават от две различни дружества — в първия кръг в едно, а във втория и третия в друго. Това не дава възможност да се прецени истинското състояние на дружествата и работата на треньорите и поради това не допринася за развитието на атлетиката! Спираме се главно за мъжете, тъй като при тях се получи този неочакван скок по нанасяването — от първото на четвъртото място на Балканите. Отборният шампионат доказва, че този регрес не е случаен и една от основните причини за кризата трябва да търсим в атлетическата дейност на водещите дружества!

Женският шампионат бе на по-високо равнище. Доказателство за това са постигнатите повече майсторски постижения — 15, въпреки по-малкия брой дисциплини. Великолепен рекорд постигна на 800 м **В. Амзина** (ЦСКА) — 2.04,8 и девойката **Д. Новакова** (преминала от Плевен в „Академик“) на 200 м с пр. — 28,1. На хвърляне диск чувствителен напредък отбеляза младата атлетка **Св. Божкова** — 53,46 м. И тук обаче отстъпление бележат студентките и пловдивчанки... А „елитното“ дружество „Берое“ има само една атлетка — **Ив. Венкова**. Още по-лошо е състоянието на „Лъсков“ и „Черноморец“...

Преди последния, трети кръг в началото на октомври вече са известни тазгодишните отборни първенци — атлетите на ЦСКА „Септ. знаме“ и атлетките на „Левски—Спартак“, но въпросът за елитните дружества остава открит...

Ешуа АЛМАЛЕХ

ЗА ДА ВЪДЕ ОЩЕ ПО-ПОЛЕЗНО!

Има нещо хубаво в новата система, по която протича републиканското първенство по колоездене на писта. То е, че шестте отбора в създадената елитна група се срещат в 5 кръга и това има за цел да поддържа у състезателите добра спортна форма през цялата година. Но за да бъде първенството още по-интересно и полезно, би трябвало неговата програма да се уеднакви с програмите на световните първенства и олимпийските игри, в които са включени класическите пистови дисциплини: бързина, 1000 м от място, 4000 м индивидуално и 4000 м отборно преследване, тандем на 2000 м и задмоторно. В нашето първенство голяма част от тия дисциплини липсват, а са намерили място други (италианско преследване, американско състезание по двойки), които носят повече атракционен характер и могат да бъдат предмет на отделни състезания извън шампионата.

С това ни най-малко не искаме да подценим състоянието се в събота и неделя на Софийския колодром състезанията от предпоследния IV кръг на първенството. Не може да не радват победите на **Д. Ангелов** (Чч) на бързина и 1000 м от място, на **Пл. Тинчев** (ЦСКА) на 4000 м инд. преследване, на **З. Стефанов** (Чм) на издръжливост, на **К. Йорданов**, **Пл. Тинчев**, **Ив. Станоев** и **В. Георгиев** (ЦСКА) на 4000 м отб. преследване. Техните постижения са обнадеждаваща прелюдия към индивидуалния шампионат, който ще се състои от сряда до петък в София и ще определи републиканските първенци на писта за 1971 г. Мисълта ни е, че подготовката на нашите колоездачи трябва да бъде насочена към шампионатни състезания, съобразени с програмата на големия спорт — световните първенства и олимпийските игри.

Преди последния кръг от републиканското първенство, който ще бъде през октомври в Свиленград, в класирането води ЦСКА „Септ. знаме“ с 1371 т., следван от „Черноморец“ — 1284, ВИФ „Г. Димитров“ — 1110.

Ангел ИВАНОВ

Представителите на ЦСКА „Септ. знаме“ **К. Йорданов**, **Пл. Тинчев**, **Ив. Станоев** и **В. Георгиев** показваха най-добро темпо в отборното преследване на 4000 м и спечелиха първото място, като застигнаха съперниците си от „Черно море“ далеч преди последната 12-та обиколка.

Снимка: **Емил МАНДЖАРОВ**

7 ДНИ СПОРТ

ФУТБОЛ: За Купата на европейските шампиони ЦСКА „Септ. знаме“ — „Партизани“ (Тирана) на 15 в София.

За Купата на носителите на националните купи „Левски—Спартак“ — „Спарта“ (Ротердам) на 16 в София.

За Купата на УЕФА „Динамо“ (Загреб) — „Ботев“ (Вр) на 15 в Загреб и „Локомотив“ (Пд) — ФК „Цайс“ (Иена) на 15 в Пловдив.

За първенство на „Б“ РФГ — северна и южна зони — шести кръг на 18 от 16,30 ч.

ЛЕКА АТЛЕТИКА: Купа на соц. страни (по един представител) — юноши и девойки на 18 и 19 във Варшава.

БОРБА: Балканиада за младежи на двата стила от 16 до 18 в Скопие. Народни борби с участието на борци от чужбина от 17 до 19 в село Би серци.

ВЕТРОХОДСТВО: Балканиада до 17 в Несебър.

ВДИГАНЕ ТЕЖЕСТИ: Световно първенство от 19 до 26 в Перу. България—Австрия (младежи) от 19 до 21 в София.

КОНЕН СПОРТ: Балканиада от 13 до 20 в Белград.

СТАРТ

ЗАБАВНИ
МИНУТИ

Илия ЛИПАЦОВ

— Чакай, бе! Аз съм съдията!...

— Туширах го!...

Борислав ЗЛАТАНОВ

СПОРТ И ПАЛИТРА

МИНИ СЛУЧКИ

ЖАБОТИНСКИ СРЕЩУ СПАСКИ

Попитами Борис Спаски кой е любимият му спортист. „Леонид Жаботински“, отговорил той. А ето как се срещнали по-късно двамата знаменити спортисти. Съветските шангисти имали състезания в град Дубна. По това време там пристигнал и Спаски. Най-силните мъже в света помолили знаменития грот майстор да изиграе с тях партия шах. Той се съгласил и по този начин се състоял един от най-уникалните сеанси на едновременна игра. Спаски печелил партия след партия „независимо от категорията на противника“. Най-упорито и продължително се съпротивявал Жаботински. Оценявайки подвига на своя любимец, Спаски му предложил реми. Възторгът на гиганта нямал предел.

БЕЗ ИЗКЛЮЧЕНИЯ

Англичанинът Ротервел се ползува с име на отличен автомобилист. През 1966 и 1967 год. победил в известното рали „Сафари“ в Западна Африка и четири пъти бил първи в състезанието 1000 км около Танзания. В Танзания Ротервел ръковолил две години курсове за автомобилисти. Но това не се оказало добра атестация в родната му страна. През тази година Ротервел се върнал в Англия и бил задължен да държи изпит по новите правила за движение. Сега временно кара велосипед.

НЕОБИКНОВЕН ВЕЛОСИПЕД

Деветнадесет и половина метра е дългът велосипедът, конструиран от един студент в Белгийския спортен институт. На това превозно средство могат да се качат едновременно 28 души. Когато е в движение, се създава впечатление, че преминава цяла колоездачка.

1. Я. ТИТОВ. Футбол. Атака.

2. М. ОРЛОВСКИЙ. След тренировката.

В центъра на Москва, непосредствено до Кремъл, се намира „Манежът“ — изложбена зала с големина на футболно игрище. Една експозиция от особен род дълго привличаше вниманието на москочанци и на посетителите: по случай Петата спартакиада на народите на Съветския съюз съветските художници показаха най-хубавите си произведения на спортна тема. Ръководител на тази експозиция бе художникът Титов, който същевременно е и майстор на спорта по баскетбол. „Това е третата изложба от този род — разказва той. — Преди три години призовахме всички художници на Съветския съюз да работят по темата „Физическа култура и спорт“. Бяха нарисувани около 3000 нови картини. Ние избрахме най-хубавите трина.“

Изложбата показва цялото многообразие на съветския спорт. Много имена ти съветски спортисти, като хокеистът Рагулин, гимнастичката Карасьева, борецът Медвед, вратарят Яшин, са позирани при създаването на забележителни картини и скулптури. Изобразяването на спортни събития заема също така голямо място: връчването купата на футболната единадесеторка на „Спартак“ — Москва, моменти от хокей и баскетбол, старт на състезание с моторни лодки. Националните видове спорт и спортният живот в отдалечените райони на Съветския съюз са представени също с голямо многообразие.

В тези произведения спортът е показан от различни страни. Посетителите на експозицията получиха възможността да го видят като масово социално явление на нашето време, като празник и като трудна битка, като романтика и като висша степен на физическо съвършенство на човека.

КРЪСТОСЛОВИЦА

ВОДОРАВИО: 2. Водно превозно средство, 4. Наш футболен отбор от „А“ републиканска група, 6. Български шахматист — международен майстор, 8. Известен италиански футболен отбор, 9. Полски боксьор, бивш европейски шампион, 11. Вид литературно произведение, 12. Малкото име на известен наш гимнастик от близкото минало, 14. Инициалите на Международната федерация по бокс, 15. Герония от писателя „Почивка в Арко Ирис“ от Д. Димов, 16. Името на най-големия стадион в Москва, 19. Футболен отбор на ЦСКА „Септемврийско знаме“, 21. Римски град край Швейцария, 22. Град в европейска Турция, 23. Футболен отбор на „Академик“ и националния отбор, 25. Вратарят на футболния отбор на „Черно море“, 26. Културен композитор и музикален педагог.

ОТВЕСНО: 1. Състезателна лодка, 2. Държава в Африка, 3. Бивш наш колоездач, сега треньор в Габрово, 4. Шахматна фигура, 5. Футболен термин, 6. Бивш футболен отбор на ЦСКА „Септемврийско знаме“, 7. Наш боксьор, бивш европейски шампион, 8. Френски състезател по борба, бивш световен шампион, 10. Испански гимнастик, втори на земна гимнастика в Европа за 1971 година, 11. Канадски политик-революционер от XIX век, 13. Съкратеното название на киноселекционвал, 17. Малкото име на бивш централен защитник на „Академик“ и националния отбор по футбол, 18. Турски писател сатирик, известен у нас, 19. Популярен френски киноартист, 20. Деец на революционното работническо движение у нас (1889—1925), 24. Популярен италиански баскетболен отбор.

Съставил: Георги СПИРОВ

МИНИ-ПОНИ

Разгледайте набързо тези снимки. Не ви ли се струва, че този приятел държи в ръцете си овен с гъсто кафяво руно? А дамата не глези ли особено сърдечно едно едро куче?

Вероятно вече сте отгатнали — това са понита. И те са попаднали на тези снимки, защото са понита-джуджета, по-малки и от най-малкото пони! Техният

собственик, ирландецът Мак Коу, уверява, че те са най-малките в света. Той предлага 1000 долара на онези, който може да покаже пони, по-малко от неговите.

От 10 години Мак Коу отглежда такива кончета. Това не е никак лесно. Известни са и други поните-джуджета, но те са обидени от природата не само с малкия си ръст. Обикновено трудно преживяват и са безплодни. Докато тези са нормално развити животни с не-обичайно малък ръст. Угли например (една от неговите питомки) всяка година подарява на своя господар по едно

хубаво малко пони, не по-голямо от бебе.

Най-добрите клиенти на Мак Коу са естествено децата. За по-малко от час те се сприятеляват и укротяват своите бъдещи другари в игрите. Има и някои по-възрастни хора, които искат да имат при себе си верен помощник... при „косенето“ на малките морави пред къщите си.

Мак Коу отказва да продава понита по-малки от 76 см. В това е неговият секрет. Тях той пази, за да получи още по-малки кончета.

Отговори на кръстословицата от брой 14

ХОРИЗОНТАЛНО: 1. Ласкер 5. Бест 8. Бобек 11. Тото 12. Матес 13. Норман 14. Стиа 16. Мир (Изабел) 18. Скот (Барбара) 20. Мико 22. Клей 24. Райт (Били) 25. Кон 27. Мат 28. Сет 29. Лубе 30. Филип 32. Моня 33. „Бор“ 34. „Марек“ 37. Ръкорд 39. Котов 40. Нови 41. Ода 42. Котев 43. Кок (Ада) 44. Бене 46. Кучев 47. Говони 49. Иа на (Гаузенбауер) 51. Лев (Яшин) 52. Копя 53. Анков 55. „Бари“ 56. Бер 58. Гол 60. Ион (Шербан) 61. Пани 62. Сола 63. „Етьр“ 65. Ваду 67. Кар. 69. Лала 70. „Перник“ 71. Лесев 72. „Реал“ 73. Ратин 74. Фари (Армин) 75. Петров (Никола).

ВЕРТИКАЛНО: 1. Ленокс 2. „Сервет“ 3. Етап 4. Рон (Кларк) 5. Босние 6. Смит (Кърт) 7. Тал 8. Бем 9. Осим 10. Кокот 15. Тот 17. Рим 18. Сабя 19. Хол (Гери) 21. Малев 23. Лене 24. Рунд 25. Киров (Петър) 26. „Ним“ 29. Лора 30. Фотев 31. Панова 32. „Модена“ 33. „Ботев“ 35. Роко 36. Кида 37. Роби 38. Коно (Томи) 39. Кочев (Иван) 42. Кулон (Роже) 43. Копи (Фаусто) 45. Елиот 47. Гори 48. Ноел 50. Ани (Фамоз) 52. Кану 54. Кос 55. Бадари 56. Богнар 57. Радков 58. Гелер 59. Лък 61. Пал 64. Рали 65. Вава 66. Пеле 68. „Рен“ 69. Лех 70. Пап (Ласло).

ХОРАЦИЙ

Разказ

от УИЛИЯМ ХЕЙМЕН

Илюстрация Иван КОЖУХАРОВ

По-добре изобщо да не бях ставал от леглото си онзи ден, когато Хораций Ливрайт за пръв път пристигна на футболна тренировка. Не че Хораций беше просто лош футболист. Като капитан и като ветеран от отбора на колежа „Полинг“ срещаш доста момчета, които идваха при нас да играят футбол и които имаха много повече шансове да станат шахматисти или да влязат в дискуссионен клуб. Но ако става дума за Хораций, мисля, че дори и в шахматния отбор не биха го приели; там е необходима поне минимална физическа сила, за да се придвижват фигурките по дъската.

Хораций приличаше на телеграфен стълб с уши. Раменете му бяха толкова незабележими, че не си струва да се говори за тях. Нашият нападател, здравенякът Макорд Маймуната, ни уверяваше, че ушите на Хораций са по-широки от раменете му, но аз мисля, че това все пак е преувеличение. Той беше еднакво мършав — от рошавите червеникави коси, които имаха навика да падат върху очилата му, до дългите и тънки крайници. Най-стияна под глезените Хораций изведнъж придобиваше нормални пропорции. Искам да кажа, че стъпалата му бяха големи и те изиграха важна роля в събитията, за които ще ви разкажа.

И така Хораций се появи на футболното поле.

— Моят чичо Метиас ме посъветва да поиграя футбол — заяви той на нашия треньор Джим Уотсън. — Чичо смята, че малко физически упражнения ще ми бъдат от полза.

Трябва да допълня, че чичо Метиас беше страшилището на нашия колеж, професорът по математика Метиас Ливрайт, който тази есен нареди племенника си Хораций в колежа „Полинг“, тъй като Хораций едва ли не с девет години задминал връстниците си в училище. Чичо Метиас се надяваше, че след завършване на колежа неговият мил племенник ще може да продължи научната работа тъй като от онова място, на което Айнщайн бе прекъснал.

От само себе си се разбира, че професор Ливрайт нито веднъж през живота си не бе виждал не само футболен мач, но даже и топка. И в същото време футболистите в колежа „Полинг“ от никого не се страхуваха така, както от професор Ливрайт, който раздаваше слаби бележки със завидно равнодушие. Макорд Маймуната въпреки своите 220 фунта тегло започваше да трепери още щом видеше професора. Подобни чувства изпитваха и някои други, при които, както сами разбирате, мускулите се задвижваха по-често от мозъчните клетки. Ето защо, имайки предвид връзките на Хораций Ливрайт, нашият треньор Джим Уотсън жално ме попита:

— Ед, не би ли измислил с какво да се заемем Хораций в отбора?

Бях решил да помоля Хораций да донесе кофичка вода, но забелязах, че той е облечен с екипа на нашия отбор и смята да играе. Беше си сложил футболна каска с двойна защитна скоба, зад която през очилата, дебели колкото дъното на бутилка, се усмихваха очите му. Не забравяйки нито за миг, че Хораций е единственият и скъпоценен роднина на професор Ливрайт, и затова трябва да се отнасям с него като с чуплива вещ, аз учтиво го запитах:

— Ти, Хораций, играл ли си футбол? Въпросът беше зададен с единствената цел да спечелим време, но Хораций ме информира съвсем сериозно:

— Веднъж наблюдавах играта отстраня. Забелязах, че тези момчета от време на време ритат с крака топката...

— Именно ритат — бързо се съгласих аз, забелязвайки, че за гигантските крачища на Хораций нашият домакин не би успял дори да намери подходящи обувки. — Слушай, Хораций, първото, което трябва да се научи във футбола, е ритането... е-е-е... да удриш по топката. Ясно?

Изглежда, това го заинтересува, защото той тръгна след мен към тренировъчното игрище, където аз му дадох топката, показвайки му как трябва да я поставя за удар, обясних му накъде да удри. Първия път той не улучи. Не вратата, а топката. Комбинацията от дебели стъкла на очилата и двойната скоба на каската пречеше на Хораций да я види.

— Аз мисля, мистър Бонър — забеляза той, — че това ще изисква малко практика.

— Разбира се, ще изисква — убедих го аз. — Но главното е да не бързаш. Останни тук и продължавай в същия дух.

Аз пресметнах, че той ще се научи да улучва вратата от десет ярда горе-долу към Коледа на 1987 година, и то ако му провърви и ако има попълнен вятър. Но той бодро разразмаха крачището си, всеки път не улучвайки топката и създавайки лек бриз.

Веднъж заедно с треньора Джим Уотсън се връщахме от тренировка. Беше вече тъмно. От крайното поле се чу силен удар по топка, но вече нищо не можеше да се види. На лунната светлина над гредата само се мярна някакъв предмет.

Намерихме Хораций зад вратата, където

търсеше топката. Дори при слънчева светлина това бе проблематично за него, а сега...

— Постигнах един гол, мистър Бонър! — радостно заяви Хораций.

— Видях. Чудесен гол.

— Какво става тук? — заинтересува се Джим Уотсън.

— Хораций тренира — обясних аз. — Ще разкажеш ли за това на чичо си?

— Разбира се! Аз съм ви много задължен, мистър Бонър. Ритнах не по-малко от хиляда пъти и само последната топка улучи целта.

— Нищо, Хораций, утре ще постигнеш два гола — успокоих го аз. — А след това само ще тръгне. Главното е да не забравяш да кажеш на чичо си колко ти е харесало тук при нас и какви чудесни момчета са футболистите.

— Чудесно. Ед! — разпери ръце Уотсън, когато се сбогувахме с Хораций Ливрайт.

Минаха няколко седмици. Аз, да си призная, не забелязвах Хораций. И изведнъж го открих на същото тренировъчно поле с ролетка в ръка и куп други странни инструменти, между които кантар и уред за измерване силата на вятъра. Хораций се въртеше на едно 15-ярдово очертано място и нещо си записваше.

— Знаете ли, мистър Бонър — усмихна се той, — аз стигнах до извода, че тук може да се използва точната наука. Достатъчно е да се има предвид разстоянието до гредата, нейната височина над земята, скоростта и точната посока на вятъра, след това поставяте във формулата и теглото на топката и изчислявате силата, с която трябва да я ударите в тази точка, която съм отбелязал с тебешир. В крайна сметка...

— Ти извиват врата! — казах аз. — Ти забравяш, че осем противници играчи се на-

хвърлят върху теб, докато ти се занимаваш с тази аритметика! Е, добре, радвам се, че футболът те интересува.

Аз си бях тръгнал вече, когато видях с крайчеца на окото един великолепен удар точно между стойките.

— Можеш ли да повториш това, Хораций?!

Той го повтори и го направи още четири пъти подред, а след това заби великолепен гол от 25 ярда. Той извърши същото пред целия отбор осем пъти подред и едва на деветия не улучи.

— Е, ами ако Бени Кинг ти държи топката за наказателния, Хораций? — все още недоверчиво попита Джим Уотсън. — Я опитайте заедно с Бени!

Хораций опита заедно с Бени. Средният процент на попаденията беше равен на 85. Процентът на Бауден Побойника, който винаги изпълняваше наказателните в нашия отбор, не превишаваше 20...

— Хораций — тържествено обяви Джим Уотсън, — ти си приел в отбора! Имайки предвид твоята огромна ценност, ние ти възлагаме да изпълняваш наказателните и свободните удари.

„Неговата точност напълно ще ни стигне да спечелим шампионата на колежите“ — помислих аз.

Своя първи гол Хораций постигна следващата събота в мача против Уиндхемската академия — заби го от 22-ярдовата линия, леко и хладнокръвно. Впрочем както разбрах, през своите очила той просто не виждаше противниците. Малкият Бени Кинг пресметна точното разстояние до вратата, вдигна топката под необходимия ъгъл, Хораций подуши вятъра, направи някаква сметка и изстреля една чудесна топка. Накратко, ние спечелихме — 13:7, при това седем топките донесе на отбора Хораций — толкова, колкото му осигуряваше обикновено нашата звезда Джордж Кремер.

— Слушай, Ед, това е някаква гениалност! — измърмори Бауден Побойника. — Има ли случай да не улучва?

— Само когато връхлетят тайфун! — твърдо отговорих аз.

Хораций Ливрайт продължаваше стриктно да тренира и процентът на неговите попадения достигна до 90, след това до 95. Нашият отбор „Полингските тигри“ спечели шест мача подред, два пъти Хораций го спаси от равен резултат, а веднъж за победния гол от 32 ярда запаликовците на „Полинг“ изнесоха Хораций от терена на раменете си. И именно това стана причина за някои неочаквани усложнения.

Хораций дойде при мен и заяви:

— Струва ми се, мистър Бонър, че отборът не получава от мен максималното, което мога да му дам. Моето игрово време е ограничено. С две думи, мисля, че трябва и да потичам с топката.

Макорд Маймуната, който седеше до мен, се задави с половината портокал. А пък аз измъкнах безпомощно:

Разорват ли въпреки всекидневните тренировки Хораций Ливрайт си оставаше все щият телеграфен стълб с уши и дебели очила под каската. Десният му крак работеше виртуозно, по всичко останало не се беше променило.

И изведнъж флегматичният Макорд ка:

— Защо пък не, капитане?

— С топката?! В полето?! — изревах аз.

— Ами да! — настояваше Маймуната и ти ми намигаше. — Знаеш ли, Хораций, като еш, че топката се е ударила о земята до теб веднага тичаш!

— Накъде? — радостно запита Хорация.

— Няма значение. Ще разбереш след това обясни Макорд Маймуната. Преди играта те успя да се разбере с Бауден Побойника, Спиг Картоиграча и Харис Мандалото и тази четворка чудесно изпълни всичко. Те внезапно се отдърпнаха, крайните нападатели започнаха внимателно да изучават строежа на вратата — и замаяният от такъв шанс противник се атурна в този коридор, в който само по и глупаво се мяркаше Хораций. Той също изчезна в кълбото разноцветни тегла. След малко от него излезе каската на Хорация, в противоположна посока — неговите очила, които като по-чудо се приземиха едва до краката ми. Измъкнаха жив Хорация без една от гигантските му обувки (бяха направени от Джим Уотсън по поръчка).

Обухме го, сложихме му очилата и той запита със слаб глас:

— Какво се случи?

— Виждаш ли, американският футбол е жстока игра — започнах да обяснявам аз. — А ти си прекалено ценен, за да рискуваме. Тка че за в бъдеще ще е по-добре само да изпълняваш наказателните.

Хораций мълчаливо се съгласи. Изглежда тази борба така му подействуваше, че той намали процента на попаденията си до 68, но в пак това беше три пъти повече, отколкото на Бауден Побойника.

Ето че дойде време да ви разкажа как спечелихме шампионата на колежите. Това е такава невероятна история, че ако не бях съдиските протоколи, не бих ѝ повярвал.

На финала ни се падна да играем с отбора на колежа „Олбрайт“, силни, бързи и свирпи момчета, които като нас през сезона имаха равни резултати и поражения. Първата половина от играта беше равна. Хораций реализира два наказателни удара и отидохме в почивка при резултат 14:14. А след това започна нещо неразбираемо. Нашата четворка начело с Макорд Маймуната като гмурка топка отскачаше от защитната линия на „Олбрайт“. Освен това противникът вече имаше две точки повече. Ние правехме всичко възможно, за да получим някой наказателен удар близо до вратата на „Олбрайт“, откъдето Хорация можеше да стреля със затворени очи. Но нашите номера не минаваха. Най-последна минута преди края ние се добрахме до 22-ярдовата линия.

— Хораций, миличък, това е дреболия за теб! Хайде, ние ще те прикрим.

Бени Кинг трябваше да поеме паса на Спиг Картоиграча и да извади топката пред крака на Хорация. Виждам как Хорация души вятъра, чувствавам, че в главата му се завъртяха големи и малки колелца, задържах звънчета, замигаха лампички... Обръщам се с гръб към него, защото трябва да пазя чужденосия от „Олбрайт“, чакам удара... Изведнъж рев от трибуните. Поглеждам — топката я няма във вратата. Обръщам се — беше в ръцете на Хорация!

Спиг Картоиграча не можа да подаде както трябва, малкият Кинг не стигна топката — и Хорация я бе хванал. Сега не можеше да бие, трябваше да тича към вратата на „Олбрайт“...

— Тичай! — изревах на Хорация. — Тичай де!!!

Хронометърът отмерваше последната минута от играта.

— Тичай!!! Хорация!!! — ревах аз.

С топката под мишница, с накривена каска той хукна като изплашена сърна в деня и откриването на ловния сезон. Но тичаше към нашата врата...

— Хорация! — изпищя Бени. — Не натам!

— Спрете го! — изкрещя от трибулата Джим Уотсън. — Спрете го най-после!

Нападателите на „Олбрайт“ подтичваха след Хорация, за да продължат с топката, ако той размисли. Но аз бях бърз и го настигнах.

— Хорация! Обратно!

Той ме погледна като обезумял и... ми даде топката. Все едно че имах горещ картон в ръцете си! Прехвърлих я от ръка в ръка. И изведнъж видях, че нашият Джордж Кремер, най-бързият нападател, е съвсем открит в тази бъркотия. Незабавно дадох топката и него. Той също бе изумен, но Джордж си беше Джордж. Веднага включи на трета скорост и премина през блокиращите го редов червени флажели на „Олбрайт“. Тридесет ярда, двадесет, десет... Гол! Победа!

Седим с Хорация в съблекалнята до него вото шкафче. Той си играе с каската. Питам безгрижно:

— И кой спечели, мистър Бонър?

— Ние. Ние спечелихме. Не беше лош мач нали?

— Мислите ли? — помълча, а след това за мислено продължи:

— Знаете ли, мистър Бонър, аз, честно казано, се радвам, че сезонът свърши...

— Знаеш ли, Хорация — казах, — аз също много се радвам.

МЕДАЛИСТИТЕ ОТ «ЗЛАТНАТА ДЕСЕТКА»

ПЕТЪР КИРОВ

ГЕОРГИ МЪРКОВ

АЛЕКСАНДЪР ТОМОВ

Старт

ЗА
ВАШИЯ
АЛБУМ

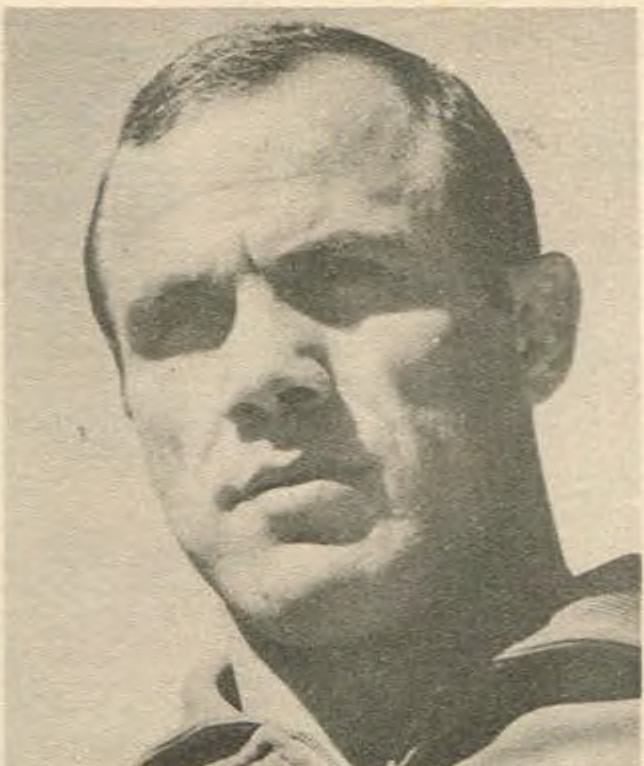
ХРИСТО ТРАЙКОВ

СТОЯН НИКОЛОВ

СТЕФАН АНГЕЛОВ

КИРИЛ ДИМИТРОВ

МАРИН КОЛЕВ